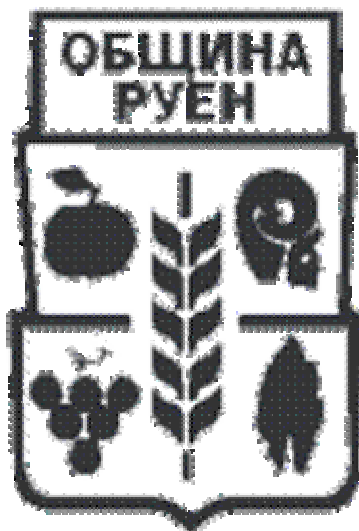

ОБЩИНА РУЕН

**ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2007-
2013**

СЪДЪРЖАНИЕ

УВОД

РЕЗЮМЕ

АНАЛИЗ НА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ

ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

ИНФРАСТРУКТУРА

ТРАНСПОРТНА ИНФРАСТРУКТУРА

ВОДОСНАБДЯВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ

СЪОБЩИТЕЛНА СИСТЕМА

ЕЛЕКТРОСНАБДЯВАНЕ И АЛТЕРНАТИВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ЕНЕРГИЯ

ОКОЛНА СРЕДА И УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

ДЕМОГРАФИЯ И ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

НАСЕЛЕНИЕ

ЗАЕТОСТ И БЕЗРАБОТИЦА

СОЦИАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

ОБРАЗОВАНИЕ

СПОРТНА ИНФРАСТРУКТУРА

КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНСКАТА ИКОНОМИКА

СЪСТОЯНИЕ И ТЕНДЕНЦИИ

СЕЛСКО СТОПАНСТВО

ГОРСКО СТОПАНСТВО

ПРОМИШЛЕНОСТ

ТУРИЗЪМ

ПУБЛИЧНИ РАЗХОДИ

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА РУЕН

ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

ПРИОРИТЕТИ

ПРИОРИТЕТ 1 “СЪЗДАВАНЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНА ОБЩИНСКА ИКОНОМИКА”

ПРИОРИТЕТ 2 “РАЗВИТИЕ НА БАЗОВАТА ИНФРАСТРУКТУРА”

ПРИОРИТЕТ 3 “РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ”

ПРИОРИТЕТ 4 “РАЗВИТИЕ НА ЕКСПЕРТНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОБЩИНА РУЕН”

ПРИОРИТЕТ 5 “РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНО ЗЕМЕДЕЛИЕ

ОСНОВАНО НА ПРИНЦИПИТЕ ЗА УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ НА ЗЕМИТЕ”

ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ ПРИ ОБСЪЖДАНЕ, СЪГЛАСУВАНЕ И РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА РУЕН

ПАРТНЬОРСТВО

ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ НА ПРОЦЕСА НА ПОДГОТОВКА, ОБСЪЖДАНЕ, СЪГЛАСУВАНЕ И КОНТРОЛ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Приложение 1. Таблица за финансова реализация към общински план за развитие на община Руен (2007 -2013)

УВОД

Общинският план за развитие на Община Руен е разработен в съответствие с изискванията на Закона за регионално развитие, приет от Народното Събрание на Република България през м. февруари 2004 г., публикуван в ДВ, бр. 14 от 20.02.2004г.

Той определя целите и приоритетите за развитието на община Руен като елемент на

развитието на страната и в частност на Югоизточния район за планиране. Неотменима част от Плана за развитие е Индикативната финансова таблица за реализация.

Общинският план за развитие е разработен в съответствие с предвижданията за Областната стратегия и схема за развитие и устройство на област Бургас и Националната стратегия за регионално развитие. Неговата структура позволява той да бъде координирано управляван и да допринесе за реализацията на Плана за развитие на плановия район на Република България и за осъществяването на общата регионална политика на страната, залегнали в Наредбата за условията и реда за приемане, финансиране и изпълнение на стратегиите, плановете и програмите за регионално развитие, Раздел III Областни стратегии.

Основополагащи при разработване на Плана за регионално развитие са целите и принципите на кохезионната политика на ЕС, която е насочена към намаляване на регионалните различия. Съгласно чл. 158 от Договора за ЕС, Общността ще насърчава нейното цялостно хармонично развитие чрез създаване и провеждане на действия, водещи до засилване на социалното и икономическото ѝ сближаване. В частност, Общността си е поставила за цел да намали различията между равнищата на развитие на различните региони и изостаналостта на най-необлагодетелстваните райони, включително и на селските райони.

[1]

Планът отчита целите на Структурните фондове и Фонд “Сближаване” , като основни инструменти за финансиране на дейностите на регионалната политика, а така също целите и приоритетите на ключовите документи на Общността- Стратегията от Лисабон и Стратегията от Гьотеборг.

Друг важен фактор, който е отчетен в разработването на Плана, е ускореният процес на икономическо реструктуриране в рамките на ЕС, като резултат от глобализацията, технологичната революция, развитието на икономика и общество основани на знанието при отчитане на принципите на устойчивото развитие. Стремещът за по-балансирано разпределение на икономическите дейности на територията на ЕС понижава риска от пречки при растежа, запазване на европейския обществен модел и поддържане на социално сближаване. Всички тези предизвикателства стоят и пред българските региони и се конкретизират в Плана за развитие на Община Руен.

Отчетени са основните цели и приоритети на разработените стратегически документи, попадащи във времеви хоризонт на Плана за развитие като: Стратегията по заетостта (2004-2010 г), Стратегията за насърчаване развитието на малки и средни предприятия (2002-2006 г.), Иновационната стратегия, Стратегията за насърчаване на инвестициите (2005-2010 г.), Националната стратегия за околната среда (2005-2014 г.), Националната жилищна стратегия, Стратегията за въвеждане на информационни и комуникационни технологии в средното образование, Националната стратегия за продължаващото професионално обучение (2005-2010 г.), Националната здравна стратегия (2001-2006 г.) и др.

Планът има дългосрочен характер и обхваща периода 2007-2013 г. През този период се очаква:

- България да е страна членка в Европейския съюз и да изгради административен капацитет за успешна интеграция в структурите на ЕС и прилагане на структурните инструменти на национално, регионално и местно ниво,
- ефективно да прилага политиката за икономическо, социално и териториално сближаване като страна – членка на ЕС, в периода след 2007 г.

Главната цел на регионалното развитие според Националната стратегия за регионално развитие за периода до 2015 г. е постигане на устойчиво и балансирано развитие на районите в Република България.

Тази цел съответства изцяло на целите на регионалното развитие, определени със Закона за регионално развитие на Република България.

Предвид предстоящото членство на Република България в ЕС, тази цел съответства и на основната цел на политиката за социално-икономическо сближаване на ЕС.

Устойчивото и балансирано развитие на районите изисква нови количествени и качествени изменения в регионалното развитие, обхващащи всички елементи на това развитие и водещи до хармонично и балансирано интегриране на цялата територия на страната. Този подход е намерил мястото си във всички основни компоненти на Плана за развитие на Община Руен.

Общинският план за развитие на Община Руен е изготвен за периода 2007 – 2013 година, но заедно с това определя основните краткосрочни направления за развитие на общината до 2006 година, период, в който ще се осъществи прехода от периода на пред-присъединяване към ЕС към пълноправно членство и участие в регионалната и секторни политики на Европейския съюз. През този период ще започне и осъществяването на конкретни проекти, които ще продължат реализацията си през следващите години след 2007 години и ще предпоставят някои от основните специфични цели и мерки в основната част на Плана.

Общинският план за развитие на Община Руен съдържа: анализ на икономическото и социалното развитие на общината; анализ на силни и слаби страни, предимства и заплахи; приоритетите и специфичните цели и мерки за развитие на общината; индикативна финансова таблица, обобщаваща възможните ресурси за реализация на дейностите и проекти; реда и начина за осигуряване на информация, публичност, мониторинг и контрол на изпълнението, оценка на реализацията на плана.

Основните методи, използвани при разработването на Общинския план на развитие на община Руен са:

- балансирано и поетапно планиране на ресурсите на базата на анализ на ситуацията и постигнатите през последните 4 години резултати;
- интегрирано развитие на дейностите в съответствие с ресурсите, традициите, националната и регионална рамка за развитие;
- идентифициране на спецификата на общината и ориентиране на ресурсите и дейностите в посока нейното развитие.

Принципите, на които се базира Планът на развитие са изцяло подчинени на принципите на балансираното развитие на политиката на Европейския съюз за регионално развитие - единен подход; концентрация на ресурсите; партньорство, публичност и прозрачност, допълняемост на финансирането, координация на дейностите, съгласуваност на политиките, инструментите и дейностите, спазване на законната и под-законна нормативна уредба на страната и регулациите на Европейския съюз.

Екипът от специалисти, изработил Плана за развитие на Община Руен се състои от високо квалифицирани експерти в областта на планиране и програмиране на Регионалната политика, селско стопанство, базисна и социална инфраструктура, Европейски предприсъединителни инструменти и Структурни политики и фондове, околна среда, култура и образование, паметници на културата. Те имат опит както в разработването на подобни планове, така и в разработването на национални планове и стратегически документи. Всеки един от тях в своя профил се съобразява с регулациите и тенденциите за развитие на политиките на Европейския съюз на базата на опита си от работа в съвещателни международни органи на Европейския съюз.

Основен фактор при разработването на Плана е и управленския екип на Общинската администрация, който активно и ефективно участва на всички нива на подготовка на документа – от събирането на необходимата информация, през дискусиите за определяне на конкретни мерки, до дефинирането на релевантни на ресурсите и специфични за общината цели.

РЕЗЮМЕ

Община Руен е разположена в северната част на област Бургас и Югоизточния район за планиране на Република България. Урбанистичната структура се характеризира с множество населени места без наличие на голям административен и икономически център.

На територията на общината са регистрирани 327 стопански субекта. Броят на активните фирми е 99. От функциониращите фирми 95 са микропредприятия, а само 4 са предприятията с персонал до 100 човека. Като еднолични търговци са регистрирани 90% от стопанските субекти. Най-голям е относителният дял на регистрираните фирми в търговията (43%), транспортни фирми (21%), обществено хранене и хотелиерство (16%) и селското стопанство (5%).

Ключов проблем със сериозна социално-икономическа значимост е и бъдещето на тютюнопроизводството в региона, давало години наред поминък на хиляди семейства.

Днес възможностите за икономическо развитие са свързани с:

- отсъствието на замърсяване на околната среда е възможност за производство на екологично чиста селскостопанска продукция;
- близостта на черноморското крайбрежие предоставя нов вид поминък за жителите на общината , за реализирането на проекти за популяризирането и предлагането на туристически продукти обхващащи екологичен, селски и ловен туризъм предназначени за масовия туристически поток
- активен инвестиционен маркетинг за привличане на частни инвестиции в селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост
- възможностите за експлоатация на находищата на диворастващи гъби и билки, както и култивирането на лечебни растения.

Демографската ситуация в общината се характеризира с благоприятна възрастова структура и положителен прираст. Безработицата трайно намалява.

Дефинираната дългосрочна цел на развитие определя Община Руен като привлекателно място за живеене, осигуряващо условия за професионална реализация, с развита конкурентноспособна и диверсифицирана местна икономика, запазена природна и жизнена среда.

Изведените приоритети акцентират върху комплексното развитие на икономиката, човешките ресурси, техническата и социална инфраструктура, подкрепяни от силна местна власт.

АНАЛИЗ НА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ

ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

Община Руен е разположена в северозападната част на област Бургас върху площ от 689,9 кв. км. Граничи с общините Поморие, Сунгурларе, Карнобат, Айтос, Смядово, Дългопол и Долни чифлик. Общината е съставена от 42 населени места, от които най-големи са общинският център с. Руен (2314 души), Люляково, Планиница и Трънак. Две от населените места (Дюля и Китка) са без постоянно население.

Географско положение Община Руен се намира между 42°38' и 42°59' северна ширина и 27°08' и 24°31' източна дължина по Гринуич.

Територията се намира в Източна Стара планина и от части в района на задбалканските полета. Горите и горските площи са разположени по склоновете на Карнобатско- Айтоската планина, Котленско – Върбишката и Еминско – Камчийската планина

Източна Стара планина

На територията на общината средната ѝ височина е едва 365м. За сметка на това, тя се разширява значително, като се разделя от надлъжната долина на р.Луда камчия на две планински хълмисти редици, с най-общи названия Матор планина и Удвой планина.

До пролома на р.Луда Камчия се простира Котленско-Върбишкия дял на Матор планина, чието било се спуска стръмно на север с отвесни откоси от твърд варовик, на юг се спускат разклонения които се характеризират с по-високи надморски височини, спрямо останалата част от района и типично планински характер .

Основното било спускащо се на югоизток започва от “Томрукова чешма” на 715,5 м.н.в, минава през местностите “Миризлив кладенец” и “Богданова нива” до “Средното бърдо”, което е изградено от варовити мергели и се спуска над с.Планиница.

Другите била са значително по-къси, следят посока юг-югоизток и се губят в плитките, но силно изровени дерета.

Източно от пролома на р.Луда Камчия главното морфографско било следва ниския, широк и плосък Еминско- Камчийски дял на Матор-планина.

Релефът тук има нископланински и хълмист характер и едва надхвърля 500м.н.в.

Добре изразено е билото на Еминската планина, което започва от с.Дъскотна минава през местността “Крепостта” (616.1м.н.в) – най-високата точка на този дял, спуска се до с.Добра поляна и с.Сини рид и продължава в Източната посока на територията на държавно лесничество “Несебър” .

От него при с.Добра поляна в североизточна посока се отделя билото, което минава през с.Топчийско и при местността “Дъбравата”(400,1м.н.в) се слива с централното било на Камчийската планина .

То от своя страна, започва от с.Дропла и тръгва на изток през селата Ясеново, Снежа, Заимчево и местностите “Дъбравата” и “Богдана” .

Ниската Карнобатска планина се свързва с хълмистите Айтоски възвишения и общо образуват източния дял на Удвой планина , като най- високата им точка достига 580,5 м.н.в.

Между северната и южната планински редици се простира Лудокамчийското понижение, което се характеризира с алувиално- делувиалните си наноси образувани през Кватернера, залесени на места с тополови култури.

Денивелацията между билата и доловете се движи в рамките от 200-300 м. Това се дължи на по-слабите нагъвателни процеси през Неогена, които са оформили съвременната долинна система.

Над 46% от склоновете в Старопланинската част са наклонени, 31.8 % са стръмни, а много стръмните терени не надвишават 4.4%. Изложенията са твърде разнообразни , като се очертава едно незначително преобладание на сенчестите изложения, дължащо се на общото изложение на главните била в източна-североизточна посока.

Надморската височина варира от 200-700м.н.в

Хидроложки условия

Силно нагънатия терен в района е позволил да се образува сравнително гъста хидрографската мрежа – от 0,5 до 2км. на 1кв.км.площ. всичките водни течения на територията на община Руен се вливат в Черно море.

Река Луда Камчия, която е десен приток на р.Камчия извира от Сливенската планина под прохода “Вратник” .Тече в широко каменливо легло с много прагове и меандри, навлиза на територията на Община Руен в землището на с.Скалак. върви в източната посока до с.Дъскотна , където прави голям завой на североизток и прорязва главното Старопланинско било с един от най-

живописните проломи. Преди вливането и в р.Голяма Камчия на нея е построен язовир “Цонево” малка част от който попада в района на общината. Общата дължина на р.Луда Камчия е 200.9 км, а на територията на община Руен 38.7 км. Обща площ на водосборния басейн на реката е 1612 кв.км., средният годишен отток при с.Добромир е 8,26 куб.м /сек. изобилните зимни валежи , част от които падат във вид на дъжд , обуславят големият зимен отток чийто максимум е през м.март (18.45%). най-малките средномесечни отточни количества са през октомври (1.35%) и са свързани със слабото овлажнение в края на лятото и началото на есента.

- р.Елешница служи за естествена граница между община Руен и община Долни Чифлик. Извират планините в землището на с.Камемяк, община Руен . Събира водите на “Саръямач дере” “Геровете речка”, “Селски дол”, “Лешников дол” и още много други по-големи или по-малки долове и дерета от област Варна до местността “Чешмения хълм”. Леглото ѝ е равно, каменисто, с много прагове и меандри. Дебитът на реката е непостоянен и през септември-октомври силно намалява, но без да пресъхва. пролетно време няма пороеен характер но в места има големи навлаци по бреговете от силните валежи (под отделни 186 “Е” “Ж” “2”:634 “2”, 654 “1”, “2”: 655 “1”, “2”, “3”, и др.)
- **Балабан дере** събира водите в района от местността “Дъбравата” до р.Луда Камчия, в която се влива преди яз.”Цонево”. Дължината му е около 14,6км.

Бреговете му на места са много стръмни, с огромни скални тераси и каменисто легло с прагове. Тук се намират скалните образувания “Свинската глава”, “Професора” и “Костенурката” които са обявени за Природни забележителности. Характерът и дебитът на Балабан дере не се отличават много от този на р.Елешница. най-високите му води са около февруари-март, а най-ниските през есента.

Казанската река води началото си от “Хусареки дол” и “Новата река” землището на с.Снягово. Събира водите на “Дъбов дол”, “Поров дол”, “Вълчи дол” и др. северно от с.Дъскотна се влива в р.Луда Камчия. Тя е сравнително къса река, но има достатъчно дебит , за да не пресъхва през лятото.

Шиваровска река (Голямата река) извира от землището на с.Зайчар. под име “Големиядол” при с.Ябълчево , върви успоредно по шосето Айтос-Провадия, през с.Шиварово . Западно от с.Дъскотна се влива в р.Луда камчия. Дължината и е около 17.2 км. има сравнително постоянен дебит, който допълнително се регулира от язовир “Свинската локва”, построен в горното и течение.

Дюлева река е най-големия десен приток на р.Луда Камчия и събира водите си от Котленско-Върбишкия дял на Източна Стара Планина. носи името на с.Дюля, през чието землище преминава. в горното си течение реката има стръмни брегове и тясно дъно, но в долното си течение се разлива в широко , меандриращо легло. Има сравнително постоянен дебит с най-високи води през март месец. Дължината и е около 7.3 км.

Други по-малки водни течения, които директно се вливат в р.Луда Камчия са: Големият дол, Широкия дол, Орлов дол, скалния дол и др. те са значително по-къси, с непостоянен дебит и често пресъхват в края на лятото и началото на есента.

Хаджийска река се разпростира на 48 км. от територията на община Руен, навлиза в територията на община Поморие след което се влива в “Черно море”.Извират от планинския масив край с.Руен – посока с.Добра поляна. По протежението и се намират четири микроязовира 1.”До лежището “, 2.”Айлямаза”, 3.”РъжицаI “Дермен дере” и 4.Ръжица II . р.Хаджийска има огромно стопанско значение, поради преминаването си през долините на селата Руен, Ръжица и Просеник където се отглеждат зеленчукови култури.

Геоложки строеж и петрографски състав

Геоложкият строеж и петрографски състав на района е сравнително еднообразен.Община Руен попада в Източнобалканската тектонска зона(Флишки Балкан).Той е представен основно от седиментни скали-пясъчници, мергели, варовици и кватернерни наслаги от пясъци и чакъли и едва 0.6% са вулканичните скали-раздробени андезити,смесени също със седименти.

Пясъчници

Представяват седиментни скали с характерния за района флишки облик-редуване на различн дебелина пластове.Пясъчниците обикновено са по-дебелослойни от 1 до 5 м. Изградени с: кварц,фелдшпати,слюди(мусковит и биотит)и филити.Спайката е от 10%-15% и в повечето случ

глинесто-варовита.Цветът на пясъчниците обикновено е сиво синкав ,но при изветряне доб характерен сиво жълтеникав или ръждиво жълтеникав цвят.Те са силно изветрели и напукани как хоризонтална,така и във вертикална посока, лесноразрушими скали. При дебелопластовите пясъчни характерно сферичното, кълбесто изветряне(пясъчници конкреции), докато тънкопластовите се изве на ситно начупени шистовидни плочки. Върху тях са се формирали канелени горски почви с разл мощност,на места ерозирани,плитки и сухи.В равнинния район,при по-специфични растителни услс върху тях са се образували и чернозем-смолници. Напукаността и различните степени на изветряне благоприятни фактори за развитието в дълбочина на кореновата система на дървесните видове, до при относително малка мощност на почвените хоризонти.

Варовити мергели

Както вече се спомена,по-компактно тези скали се разкриват в районите северно от селата Рупча, Планиница и Каравелово и южно от с.Билка,но из целия район и особено в Карноба-тско-Айтоската планина има мергелни ивици и пластове сред слоевете от пясъчници Върху тях също са с формирали канелени горски почви.

Песъчливи варовици

Представяват седиментни скали, съставени предимно от калциев карбонат(65-70 %), теригенни зърна и варовита спойка. Варовиците имат ясно изразена градационна слоистост, при к долните части на пласта представляват едрозърнест песъчлив варовик.Те са сивобели или сивокре на цвят, органогенни по състав и слабо окарстени. Образования скален венец с дължина над 3' завършва със забележителния природен феномен"Чудните скали",получен при изветрянето варовиците.

Пясъци и чакъли

Представяват не споени седиментни скали, които са наслоявани от Плиоцена, пред Кватернера, т наши дни по речните тераси на р.Луда Камчия и р.Хаджийска в равнинните терени в подножият Карнобатско-Айтоската и Еминската планина. Пясъците с разн зърнестости, рахли или слабо спс сивожълтеникави, с добре изразена костслоистост.Чакълите са изградени от добре заоблени или ръбс разнообразни по състав късове.Обикновено идват като изклинващи лещи сред пясъците, което не възможност двата типа скали да се разделят и да се разглеждат поотделно. Местонахождението и територията на общината е по долината р.Луда Камчия и р.Хаджийска. Изключително благоприятни образуването на дълбоки и леки алувиално-делувиални почви.

Климатични условия

Задбалкански нископланински климатичен район изцяло дава климатичната характеристика на Руенския регион

Характеристика на Задбалкански нископланински климатичен район.

Този климатичен район заема източните части на Стара планина. Оформил се е район с надморска височина от 200 до 700 по склоновете на Карнобатско – Айтоската, Котленско – Върбишката и Еменско- Камчийсдката планинска верига. Теренът е предимно хълмист и само в северните части нископланински. Зимата е по- студена - средната температура за януари месец е от 0 до-1.5° С(0.6°С по данни за метеорологична станция с.Люляково).Абсолютните минимални температури обаче не са много ниски, което се дължи на преобладаването на хълмистите и наклонени терени, които не създават благоприятни условия за задържане на студен въздух.Валежите

през зимата са от 130м-200мм(142мм по данни за метеорологична станция с.Люляково)като повече от 50% от тях са от дъжд.Снежната покривка е по устойчива само в най- високите части,но и там не се задържа повече от 20-25 дни.Най често мъгли се явяват през този сезон, като за тримесечието декември,януари и февруари мъгливите дни са около 15 .Зимните ветрове са най-силни и достигат средна максимална скорост 2.9м/сек.Пролетта настъпва по-късно и средната денонощна температура на въздуха се задържа трайно над 10° С едва към 25 април(12април по данни на метеорологичната станция на с.Люляково).Тя е сравнително хладна,обаче тук няма благоприятни условия за късни интензивни мразове.Липсата на късни мразове съдейства за по- безопасното развитие на дървесните видове.Валежите през този сезон са почти като зимните и достигат 150-200мм(154мм по данни на метеорологичната станция на с.Люляково).Лятото е относително хладно-средната температура през юли месец е около 21° С(22.1° С по данни на метеорологичната станция на с.Люляково).Сумата на летните валежи се запазва същата от 150-200мм(140мм по данни на метеорологичната станция на с.Люляково).Тук не се забелязват характерните за равнината засушавания, но въздушната и почвената влага силно намаляват в края на август месец.Тава е най- тихият сезон-духат предимно североизточни или северозападни ветрове със средна скорост не повече от 1.6м/сек.Есента и в този климатичен район е по топла от пролетта.Средните температури падат под 10° С след 25 октомври, а първите есенни мразове се появяват достатъчно късно(7октомври по данни за метеорологична станция с.Люляково),за да не влияят отрицателно на растителността.Сумата на валежите през този сезон леко спада до нивото на зимните валежи и е между 130-200мм.(137мм по данни за метеорологична станция с.Люляково).

Общо в задбалканския нископланински климатичен район средната годишна температура на въздуха е 11.3° С.Средната годишна температура на почвата 2см под повърхността е с около 2° С по висока от тази на въздуха(13.1° С ,като слабо намалява в дълбочина до 10см-12.7° С и след това отново започва да се покачва на 20см вече е 12.8° С .Средната годишна сума на валежите е 550-800мм(573мм по данни за метеорологична станция с.Люляково)и както се установи по горе,е разпределена равномерно по сезони,което е характерно за преходните към средиземноморски валежен режим райони.Броят на дните с магли поради хълмистия-планинския терен е около 29,като мъглата се задържа предимно в котловините и речните долини.И този климатичен район е доста тих – 57.5 от дните в годината изобщо не духат ветрове.Средната годишна скорост на вятъра е 2.2м/сек и най често духат северни и североизточни ветрове.Вегетационния период за района е около 6-6.5месеца за района.

Може да се направи обобщение като климатът се определи като умереноконтинентален с преобладаващо черноморско влияние в източната част на общината. Средните годишни температури варират от 8° С във високопланинските части до 11° С по долината на р.Луда Камчия. Средната температура през м.януари е около 1° С, а през м. юли - 24-26 °С. Зимата е сравнително мека поради близостта до морето, пролетта - хладна, лятото е горещо с голям брой слънчеви дни, а есента е продължителна и топла.

Почви

Сравнително еднообразния географски състав определя и ограничените възможности за развитие на много различни почвени типове в Руенска община. Тук се срещат три основни почвени типа – канелени горски почви, чернозем - смолници и наносни почви. Влияние върху образуването и са оказали денivelация на района, акумулативната дейност на водните течения и различните видове растителни формации. Канелено- горските почви и чернозем смолниците са излужени в една или две степени, а наносните почви са алувиално-делувиални.

От трите вида почви основен дял заемат канелено-горските почви около 95%, и чернозем смолниците са около 3,5% и алувиално-делувиалните около 1,5%

Най-разпространени са канелените горски почви, а северните части от територията са заети от излужени и сиви горски почви. Канелените и планинските горски почви са водопрпускливи, характеризират се с маломощен хумусно-алувиален слой и са подходящи за отглеждането на топлолюбиви интензивни култури като слънчоглед, тютюн, лозя и трайни насаждения. В районите на разпространението им ерозионните процеси са засилени. За развитието на ерозия допринасят и

относително голямото вертикално разчленение на релефа и обезлесяването на значителни участъци от горите. Почвената ерозия оказва неблагоприятно влияние върху развитието на селското стопанство, като решение на проблема е провеждането на регулярни мероприятия по залесяване.

По поречиата на реките има планинско-ливадни и алувиално-ливадни почви, подходящи за отглеждане на зеленчуци и овощни култури, фъстъци, технически култури.

Води

Водните ресурси на общината се формират от р. Луда Камчия, р. Хаджийска и 17 микроязовира и водоема с местно значение, които представляват ресурс за развитие на поливно земеделие и възстановяване на хидромелиоративната система. Общината се намира в район с продължителни летни засушавания, които водят до изчерпване на подпочвените водни запаси.

СПИСЪК НА ЯЗОВИРИТЕ В ОБЩИНА РУЕН

№ по ред	Наименование	Населено място	Площ	Тел.на кметове по населени места	Забележка
1.	“Ябълчево 1”	с.Ябълчево	799 дка.	05944/6357	
2.	“Ябълчево2” (Маджарски)	с.Ябълчево	260 дка	05944/6357	
3.	“Над Вресово”	с.Вресово/с.Зайчар	99дка	05943/263	
4.	“Батака”	с.Вресово	19 дка	05943/263	
5.	“Ръжица 1” (Дермендере)	с.Ръжица	112 дка	Предадени на сдружение за напояване с.Ръжица	Председател Георги Недев Тел:0889624357
6.	“Ръжица”2	с.Ръжица	236дка		
7.	“До летището”	с.Руен	22 дка	05944/6233 вътр.16	Пресъхнал
8.	“Айлямаза”	с.Руен	77 дка.	05944/6233 вътр.16	
9.	“Край селото”	с.Скалак	3 дка.	05941/220	
10.	“Скъсания”	с.Скалак	37 дка.	05944/220	
11.	“Старото шосе”	с.Трънак	9 дка.	05946/20-80	Пресъхнал
12.	“До селото”	с.Трънак	4 дка.	05946/20-80	Пресъхнал
13.	“Баража”	с.Добра поляна	6 дка.	05948/22-02	Пресъхнал
14.	“Узунджа”	с.Добра поляна	8 дка.	05948/22-02	
15.	“Под Рупча”	с.Рупча		05942/21-17	
16.	“Рупча”	с.Рупча		05942/21-17	Пресъхнал
17.	“Блатото”	с.Планиница		05949/325	

Полезни изкопаеми

Община Руен е сравнително бедна на полезни изкопаеми. Южно от общинския център с. Руен е разположено голямо находище на глина за строителна керамика, кариери за добив на камък за строителството и варовик функционират край с. Добромир.

ЗАЩИТЕНИ МЕСТНОСТИ И ПРИРОДНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ

Защитени местности:

- “Трите цера” (площ 1,5ха, естествено находище на червен божур).
- “Вековният цер”(Височина 26м, диаметър 2м. и възраст над 200г.)

Природни забележителности :

- “Костенурката” (площ 0,1 ха, скално образувание);
- “Свинската глава” (площ 0,5 ха, скално образувание);
- “Професора” (площ 5,0ха, скално образувание);
- “Чудните скали” на границата между община Руен и община Дългопол

Други характерни забележителности на природата, необявени по смисъла на закона за защитените територии

- “Пощата” – Характерно дърво с хралупа нямащо аналог, служело за предаване на писма по време на съпротивата и затова се нарича “Пощата”
- “Момини гърди”- естествено скално образувание с форма на женски бюст
- “Затворен камък”- скално образувание с множество гнезда на скален орел
- “Белия камък” – голяма каменна скала
- “Средната скала”- каменно образувание
- “Високата скала” – каменно образувание
- “Ярамаз кая”- Интересно скално образувание с нагънат релеф и червеникав цвят. В превод означава “Непотребната скала”
- Река “Луда Камчия”
- Водопад на самата р. “Бяла река”
- Мост “Чуветлян” на р.”Бяла река” – Граден от дялан камък

ПЕЩЕРИТЕ В ОБЩИНА РУЕН

Пещера или пропаст	Местоположение	дължина	Денив.	Видяна
Голямата пещера	с.Ясеново, общ.Руен	91	28	818
Терзийската пещера	С.Добротмир, общ.Руен	84	16	946
Вълча дупка	С.Рупча, общ.Руен	51	10	876
Хайдушко – партизанската	С.Билка, общ.Руен	34	2	842
Боазката дупка	С.Дъскотова, общ.Руен	25	0	860
Яреиската пещера	С.Топчийско, общ.Руен	21	3	915
Язовината	С.Рупча, общ.Руен	19	0	833
Промката	С.Ясеново, общ.Руен	16	18	818
Ваклината дупка	С.Топчийско, общ.Руен	16	0	843
Мечата дупка	С.Руен, общ.Руен	14	0	838
Курт кая	С.Рупча, общ.Руен	14	0	853
Лисичарника	С.Рупча, общ.Руен	14	0	815
Лисунгера	С.Топчийско, общ.Руен	14	2	817
Терзиева дупка	С.Добротмир, общ.Руен	14	6	868
Къоклика	С.Топчийско, общ.Руен	11	0	870
Дупката при старите лозя	С.Каменяк, общ.Руен	11	7	863

Списък на защитените растения на територията на Община Руен

1. PAEONIA PEREGRINA MILL. (PAEONIA DECORA) сем. PAENNIACEAE – Червен божур.

Червеният божур е многогодишно тревисто растение. Стъблото е неразклонено 50-90см високо, с последователни 2-3 пъти перести листа , с елиптични едро нарязани дялове. Цветовете са единични, едри, 7-13см, тъмно –червени с многобройни тичинки и 2-3 несрастнали мехунки.

В община Руен червения божур е широко разпространен . Червен божур се среща и в местността (балкана) между Шиварово – Планиница –Каравельово, в местността Гермето село Топчийско. Частично се срещат и в други местности в община Руен.

2. PRIMULA VERIS L. –лечебна иглика, сем. PRIMULACEAE

В община Руен тя е широко разпространен вид с голяма екологична пластичност среща се в по високите места от 200 до 600м н. в. В България тя се среща в планини с надморска височина и от (200 до 2100м н. в.)

Лечебната иглика е многогодишна тревисто растение дръжката и достига от 5 до 20см и 2 до 5см широка,. Формата и е тръбесто-звъневидна с ъглести стени и слабо овластяване, венчето ярко жълто.

Вегетацията започва през февруари , началото на цъфтежа започва в първата половина на месец март, а масовият в края на месеца. Тя се среща на открити места по крайнините на гората и под храсталците, не обича влажни места.

Има ценни декоративни качества, събира се и като дрога, използва се широко в медицината.

3. BERBERIS VULGARIS L. ОБИКНОВЕН КИСЕЛ ТРЪН (кисел трън, див кестен, див

чимшир, жълтеника, царево дърво) сем. . BERBERIDACEAE

В България видът е разпространен наредко из цялата страна. В община Руен расте между Айтос и Руен. Като дрога се използва корена и плодовете. Основното действие на дрога корени е, че усилва перисталтиката на червата, повишава тонуса на матката, понижава кръвното налягане, увеличава амплитудата на сърдечните съкращения и стимулира отделянето на жлъчен сок.

Вегетацията на вида започва от края на март и продължава до настъпването на трайните зимни студове . Цъфтежът започва в края на април, началото на май и продължаваот 12 до 20дни на едно съцветие, цветовете са със тежък аромат. Размножава се семенно и също от коренови издънки, може да се размножава и чрез отводки, деление на храста и със зелени резници. Растението може да се среща по сухите каменисти и пясъкливи места и по крайречните тераси, по долините речните корита няма предпочитания към изложението. Растението е светлолюбиво, и няма предпочитания към скалната основа расте върху ливадно-канелена, ливадно-алувиална, кафявагорска и хумусно-карбонатна почва.

Преобладава единичното разположение на екземплярите. Наблюдава се процес на намаляване, а не разрастване на вида и за опазване на вида е масовото му въвеждане в култура по слабо продуктивните планински земи за медицински цели.

4. Ruscus aculeatus L. Бодлив залист, Миши уши

Многогодишно полухрастовидно вечнозелено растение. Произхожда от Средиземноморието, но се среща и по по-студени крайбрежни зони. Ендемит е за “Странджа планина” но се среща и в “Стара планина” в горите на територията на Руенска община.

5.Sempervivum Leucanthum Белоцветен дебелец

Белоцветният дебелец е многогодишно растение. У нас го наричат алпийска роза, поради розетките от месести листа, чийто червеникави краища наподобяват розички.

Белоцветният дебелец расте по сухи каменисти и скални места. В скалните пукнатини пуска дълги корени, а листните розетки се разполагат по самите скали. Дебелецът понася тези условия, поради наличието на водоносна тъкан в "дебелите" му листа.

Този дебелец се среща в почти всички наши планини. Освен в България този вид расте в Югославия и Гърция и е балкански ендемит.

Поради лесното вегетативно размножаване и невзискателността му се използва за декоративни оформлени в алпинеуми. Когато обаче му се предостави по-благоприятна среда - по-богата почва и постоянна температура той се издължава и обезформя. В сериозни количества се намира в района на» Гермето».

ИНФРАСТРУКТУРА

Транспортна инфраструктура

Пътната мрежа на община Руен включва третокласни пътища (76 км) и общински пътища (127 км). Гъстотата на пътната мрежа в общината е 29,4 км/100 кв. км., която е по-ниска от средната за страната (33км/100 кв. км.).

Главната пътна артерия в общината е път III-701 Силистра-Тервел-Айтос, с дължина 45 км., преминаващ на 3 км от общинския център с. Руен в направление север-юг и свързва общината със съседните общини Айтос и Дългопол и националната пътна мрежа. Значението на пътната връзка с гр. Айтос ще нарастне при изграждането на инфраструктурата и реалното функциониране на транспортен коридор №8 Варна – Бургас –Пловдив – София – Дуръс (Албания).

Надобщинско значение имат пътищата Руен – Просеник - Горица и Просеник – Ръжица – Айтос, които са пътна връзка с общините Айтос, Поморие и Несебър. Друг път с регионално значение е отклонението от III-701 в посока запад през Люляково към Съединение, община Сунгурларе и връзка с път Шумен-Карнобат.

Таблица 1. Общинска пътна мрежа

№ по ред	№ на пътя	Наименование на пътя	Километрично положение	Дължина (км.)
1	2	3	4	5
1	IV-70169	/Комунари - Дъскотна/ - Ясеново - Заимчево	0+000 - 11+500	11,500
2	IV-70171	/Дъскотна - Снежа/ - Речица	0+000 - 1+300	1,300
3	IV-70172	Комунари - Дъскотна - Струя	4+000 - 5+700	3,700
4	IV-70173	/Комунари - Дъскотна/ - Дропла	0+000 - 1+500	1,500
5	IV-70174	Трънак - Соколец - Каравельово	0+000 - 10+000	10,000
6	IV-70175	/Планиница - Рупча/ - Листец	0+000 - 3+000	3,000
7	IV-70176	Дъскотна - Рупча - Люляково	0+000 - 13+400	13,400
8	IV-70178	Планиница - Вишна	0+000 - 1+700	1,700
9	IV-70179	/Айтос - Руен/ - Ябълчево	0+000 - 0+800	0,800
10	IV-70181	Руен - Добра поляна - Каменяк	0+000 - 13+200	13,200
11	IV-70182	/Дъскотна - Айтос/ - Шиварово	0+000 - 1+500	1,500
12	IV-70183	/Руен - Добра поляна/ - Снягово	0+000 - 6+700	6,700
13	IV-70184	Вресово - Зайчар	0+000 - 7+600	6,600
14	IV-70185	Добра поляна - Топчийско	0+000 - 3+800	3,800
15	IV-70187	/Преображенци - Просеник/ - Разбойна	0+000 - 3+000	3,000
16	IV-70189	/Дъскотна - Айтос/ - Ръжица	8+000 - 18+500	10,500
	IV-			

17	73037	Череша - Скалак	0+000 - 5+000	5,000
18	IV-90624	Медово - Бата - Просеник - Подгорец - Мрежичко	14+800 - 8+600 19+000 - 33+700	3,8 14,7
19	IV-90628	Сини рид - Рудина - Рожен	0+000 - 7+000	7,000
ОБЩО				127,200

Основните проблеми свързани с поддръжката и развитието на общинската пътна мрежа са свързани с липса на средства за ремонт и инвестиции в пътна инфраструктура и тенденция за продължаващо влошаване качество на инфраструктурата, породено от интензивността на водната ерозия, особено на пътищата с трошенокаменна настилка и пътищата на земно легло. Бюджетните ресурси на община Руен, както и на повечето малки общини в България са силно зависими от субсидиите от републиканския бюджет, ограничени са възможностите за реализация на собствени приходи за финансиране на значими инфраструктурни проекти.

Улична мрежа с асфалтобетонена настилка е изградена в общинския център с. Руен, която е в лошо техническо състояние и се нуждае от ремонт на настилката и тротоарите. Предвид възможностите за добив на строителни материали е възможно общината да произвежда бетонови плочи и да се ангажира с изграждането на тротоарна настилка по стопански начин.

Обществен пътнически транспорт се осъществява между общинския център с. Руен и градовете Бургас и Айтос, както и до курортен комплекс Слънчев бряг. Достъп до автобусен транспорт по посочените линии има населението на селата Заимчево, Добромир, Каравельово, Люляково, Планиница, Просеник, Речица, Ръжица, Сини Рид, Скалак, Соколец, Струя, Топчийско и Трънак.

Железопътната инфраструктура е представена от линията Карнобат – Варна. Гара Карнобат е транспортен възел, чрез който се осъществява връзка с жп линията Бургас – София. На територията на общината функционират гарите Дъскотна, Трънак, Люляково и спирките Струя, Каравельово, Дропла и Листец.

Водоснабдяване и канализация

Водоснабдени са всички населени места на територията на общината, а делът на населението с достъп до централно водоснабдяване е 98,3% ^[2], от които с режимно водоподаване към края на 2002г. са 23,0% ^[3].

Недостиг на водни ресурси има в селата Каравельово, Планиница, Заимчево и Зайчар, поради сравнително високата надморска височина над (400м.) на която са разположени посочените селища. Населените места се водоснабдяват гравитачно от локални водоизточници и с помпени станции от деривация “Камчия”. Водопроводната мрежа в цялата община е силно остаряла и амортизирана, като 90% от водопроводите трябва да бъдат подменени. Водоснабдителната мрежа се стопанисва от “ВиК” ООД, гр. Бургас, което е държавно дружество.

През 2008 год. Община Руен кандидатства с 3 проекта за воден цикъл на селата Руен, Люляково и Планиница. След реализацията им ще се подмени водопреносната мрежа, ще се изгради канализация и пречиствателна станция за всяко от селата.

Количеството на доставената вода на човек от населението в общината през 2003г. е 71 л/чден, от която за домакинствата 66 л/чден, което е значително по-малко от стойността на показателя за област Бургас (184 л/чден, съотв. 103 л/чден) и страната (137 л/чден, съотв. 90 л/чден). Главната причина е недостига на водни ресурси, предимно през летния сезон, както и липсата на хидроемки индустриални производства.

В повечето от населените места на община Руен няма изградена канализационна мрежа

използват се септични ями и попивни кладенци, което води до замърсяване на подземните води. Липсата на канализационна мрежа и пречиствателни съоръжения за отпадъчните води е причина за неконтролираното им изпускане в реките и замърсяване на околната среда. Като належащо се оценява необходимостта от изграждането на канализационна система в по-големите села Руен, Люляково, Просеник, Трънак. Бариера за изграждането на канализация и пречиствателна станция за отпадъчни води е икономическата ефективност на инвестицията, където водеща ще е социалната значимост на инвестицията. През 2005г. е одобрен проект за изграждане на канализация и локална пречиствателна станция за отпадъчни води в с. Рупча, като е осигурено финансиране от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда към МОСВ.

Съобщителна система

Община Руен се обслужва от регионалната телефонна мрежа с главна АТЦ Бургас, възлова централа функционира в общинския център Руен, а населените места с автоматично избиране са 40, от които 5 са с цифрови централи. Средната плътност на телефонната мрежа е 25,68 поста на кв.км.

Територията на общината е напълно покрита от мрежата на мобилните оператори. Интернет достъп се предоставя почти във всички села на територията на общината. Основният предложител на услугата е БТК.

Електроснабдяване и алтернативни източници на енергия

Електроснабдяването на община Руен се извършва от “Електроразпределение” ЕАД, клон Бургас. Всички населени места на територията на общината са електроснабдени, като електроснабдителната мрежа е сравнително добре изградена, но на места има проблеми с качеството и сигурността на захранване. Мрежата е изцяло въздушна с обща дължина 387 км, от които 35 км. магистрални далекопроводи.

Ключов проблем при функционирането на обществената осветителна мрежа е, че осветителните тела са частично подменени, мрежата е преоразмерена и разходът на електроенергия е значителен, което прави системата неефективна. Оптимизирането на енергопотреблението за публични нужди е свързано с изпълнението на проект за подмяна на осветителните тела в уличната осветителна мрежа с енергоспестяващи и подмяна на далекопроводната мрежа.

ЦЕЛЕВА ПРОГРАМА по енергийна ефективност 2009г.на община Руен

1. ОБЛАСТНА ПОЛИТИКА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

1.1 ЦЕЛ

- Намаляване на енергийните разходи в Община Руен.
- Рационално и ефективно използване на горивата и енергията в целия цикъл ”производство – крайно потребление”, ресурси от възобновяеми енергийни източници, които се ползват за обезпечаване на цялостната дейност в общината.
- Привеждане консумацията на енергия в съответствие с изискванията на нормативната уредба за енергийна ефективност.
- Реализиране на проекти за енергийна ефективност на общински обекти.
- Насърчаване на инвестиции за реализиране на енергийна ефективност.

1.2 ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ. БАРИЕРИ.

Концентрацията на населението в градовете неизбежно води до концентрация на потреблението на енергия. Това предизвиква значителни замърсявания на околната среда и ускорено отделяне на парникови газове /предимно въглероден двуокис/, които довеждат до глобални

негативни въздействия върху климата на Планетата. Енергийната ефективност е едно от основните средства за смекчаване на парниковия ефект в атмосферата, който предизвиква глобално затопляне на климата.

За закупуване на горива и енергия се изразходват значителни финансови средства от бюджетите на общините. Един от пътищата за намаляване на разходите са ограничения в консумацията на енергия, а другият е разработване и реализиране на проекти за повишаване на енергийната ефективност.

Енергийната наситеност, измерена като количество първични енергийни ресурси за единица БВП /брутен вътрешен продукт/ е един от основните измерители на енергийната ефективност /ЕЕ/ и важен елемент на националната конкурентноспособност. Българската икономика е неконкурентна по показателя енергийна наситеност и това представлява сериозна бариера пред конкурентноспособността на страната ни въобще.

Енергийното потребление от домакинствата е друга характеристика на енергийната наситеност. Общото енергийно потребление на едно българско домакинство е под това на редица други страни в преход, но потреблението на електрическа енергия на едно българско домакинство е три пъти по-високо от това в Румъния, Словакия, Литва и др. Този факт е показателен и предполага активиране на полезна информация към потребителите и реални стимули за енергоспестяване.

Основните причини за високата енергоемкост е наследената енергоинтензивна структура (лошо изградена ел.мрежа захранваща ел.инсталациите на консуматорите; морално остарели технологии; не задоволително състояние на сградния фонд; неблагоприятен енергиен баланс на домакинствата и др.

През последните 30 – 40 год ел.мрежа на територията на Община Руен е претърпяла многократно щети от ураганни бури и натрупан лед, след което ремонтите са извършвани бързо, спешно и в кратък срок, в много случаи не качествено.

Състоянието на сградния фонд също е лошо. Не на последно място целенасочените действия за енергийна ефективност са във връзка с липсата на стимули за рационално енерго потребление, ниска техническа култура на населението. Липсва опит в потреблението на ел.енергия което е в резултат на това, че доста селища са електрифицирани през 60-те години.

В настоящият момент големите енергопотребители за общината – бившите ТКЗС и промишлени цехове на Бургаските предприятия вече не съществуват. Все още основният начин на отопление е с твърдо гориво. Почти няма домакинство или фирма която да отоплява помещенията с ел.енергия или газ. Подобно е отоплението и в учебните заведения на територията на Общината.

Като място където се използва нов алтернативен начин за отопление може да се посочи новоизграденият цех за ел.инсталации, за автомобили в с.Люляково. Там отоплението се извършва с газо-отоплителна инсталация в която горенето става по повърхността на тавана.

Пречките за целенасочени действия за енергийна ефективност/ЕЕ/ са свързани с: липсата на стимули за рационално енергопотребление; недостатъчна осведоменост на потребителите за възможностите за намаляване на консумацията; недостатъчна институционална база; затруднен достъп до инвестиции по проекти за ЕЕ, липсата на финансови средства, липса на обследване за енергийна ефективност.

Енергийната ефективност не е самоцел, а средство за подобряване на качеството на услугите и възможност за управление на потреблението на крайните потребители. Разумното енергопотребление ще икономиса значителен финансов ресурс, който може да се насочи за подобряване на други сфери на обществения живот.

1.3 ПОТЕНЦИАЛ

Електропреносната система на Община Руен има 35 км. тежки далекопроводи, 212 км. линеен проводник средно напрежение, 140 км. линеен проводник ниско напрежение.

По данни на Електроразпределение гр.Бургас за 2007 година в Община Руен е консумирана 23 672 626 киловатчаса електрическа енергия, в т.ч. промишлена енергия – 6 857 189 киловатчаса и битова енергия – 16 815 437 киловатчаса. В общината са регистрирани 9500 домакинства, които основно ползват дърва за отопление през зимните месеци, годишно около 76 000 куб.м.което показва че повече от 90% от населението се отоплява с дърва, другите видове твърдо гориво за отопление почти не се използват или ако някъде има такива то те са незначителни. Основен проблем

за разрешаване който стои пред Общината е необходимостта от сериозно внимание и предприемане на практически мерки за подобряване на енергийната ефективност.

Община Руен стопанисва имоти публична общинска собственост, както следва:

Сгради за обществено и административно обслужване са:

- Училища; 20 бр.
- Детски градини; 10бр.
- Здравни заведения 1 бр.
- Читалищни сгради 19 бр.
- Други.

По-голяма част от сградите се използват според функционалното им предназначение.

Общината има реална необходимост от разработване и реализиране на проекти за оптимизиране на ЕЕ на общинските обекти. С проектни решение може да се намали около 20% от енергийната консумация.

1.4 ПРИОРИТЕТНИ НАПРАВЛЕНИЯ ЗА ПРОЕКТИ И МЕРКИ ПО ЕНЕГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

1.4.1 Индустрия

На територията на Община Руен 90% от развитата промишленост е за сметка на производството на конфекция която дейност е сравнително енергоемка. Като препоръка там също трябва да се подобри топлоизолацията на работните помещения и да се въведе енергоефективно осветление и оптимизиране на отоплението.

1.4.2 Услуги

В общината консумираната електрическа енергия превишава с 9 958 248 киловатчаса консумираната такава в промишлеността, този факт е показателен и налага рационализиране на енергийното потребление в сектора, чрез:

- повишаване на енергийната ефективност на отоплението;
- подобряване енергийните характеристики на обществените и жилищни сгради

(подобряване на топлоизолацията, повишаване ЕЕ на осветлението, въвеждане на енергоефективни отоплителни уреди , системи за бита и др);

- въвеждане на малки ко-генеративни инсталации в общински обекти.

- Уличното осветление консумира около 5 % от енергията в общинския сектор.

Оцветителите са стари, преоразмерени, освен това по-голямата част не работят. Времето през което са включени е малко, поради голямата консумирана мощност и малките възможности за заплащане на енергията.Общината е прибегнала към включване към режим на осветление през летните месеци с цел икономии и облекчаване на общинският бюджет, но за сметка на това улиците остават тъмни в по-голямата част на денонощието. Като алтернатива може да се отбележи подмяната на съществуващите лампи с енергоспестяващи и разработване на нов иновативен проект базиран на производството на енергия от възобновяеми източници.

ОБЩИНА РУЕН ЕЛ .ЕНЕРГИЯ ЗА УЛИЧНО ОСВЕТЛЕНИЕ

МЕСЕЦ	2005 год.		2006 год.		2007 год.	
	КVЧ	Лева	КVЧ	Лева	КVЧ	Лева

януари	54193	7587	89350	12509	115157	16122
февруари	52979	7417	89779	12569	99686	13956
март	57836	8097	83143	11640	96429	13500
април	43050	6027	65329	9146	68736	9623
май	36100	5054	62664	8773	71736	10043
юни	39436	5521	43136	6039	58743	8224
юли	37721	5281	43036	6025	38171	5344
август	47779	6689	52393	7335	60236	8433
септември	56250	7875	64171	8984	98493	13789
октомври	68743	9624	76357	10690	117393	16435
ноември	92700	12978	102364	14331		
декември	92393	12935	79743	11164		
ОБЩО:	679179	95085	851464	119205	824779	115469

1.4.3 Сграден фонд

- предварителния анализ показва около 30% енергоспестяващ потенциал, който може да се постигне чрез:

- Ремонт на покривните конструкции, улици и водосточни тръби на сградите за обществено и административно обслужване, училищата, детските градини, читалища, кметства и други.

- Подобряване на топлоизолацията, подмяна и ремонт на дограмата, подови настилки, уплътняване на врати, прозорци и други пролуки.

- Подмяна на електрическите лампи в училищата и детските градини с енергоспестяващи.

РАЗХОДИ ЗА ЕЛ.ЕНЕРГИЯ ПО УЧИЛИЩА И ДЕТСКИ ГРАДИНИ ПРЕЗ 2007 ГОДИНА

№ по ред	обект	населено място	ел.енергия в кв.ч	стойност в лева
1	Средно основно училище	с.Люляково	17400	2681,93
2	Целодневна детска градина	с.Люляково	14330	2178,03
3	Основно училище	с.Череша	2243	344,68
4	Целодневна детска градина	с.Череша	5470	821,29
5	Основно училище	с.Скалак	510	80,44
6	Целодневна детска градина	с.Скалак		
7	Начално училище	с.Листец	10	1,70
8	Начално училище	с.Рупча		
9	Основно училище	с.Трънак	3783	599,96
10	Начално училище	с.Соколец	1132	167,56
11	Основно училище	с.Билка	420	60,00
12	Основно училище	с.Струя	1791	277,90
13	Основно училище	с.Добромир	2955	444,55
14	Основно училище	с.Каравельово	590	91,95
15	Основно училище	с.Снягово	1903	293,06
16	Начално училище	с.Ябълчево	1785	277,17
17	Целодневна детска градина	с.Ябълчево	11495	1763,63

18	Полудневна детска градина	с.Рудина		
19	Основно училище	с.Рожден	739	107,37
20	Основно училище	с.Сини рид	3960	626,45
21	Основно училище	с.Подгорец	174	25,77
22	Основно училище	с.Припек	938	132,82
23	Основно училище	с.Мрежичко	700	99,50
24	Целодневна детска градина	с.Руен	5638	868,85
25	Средно основно училище	с.Руен	20839	3192,79
26	Целодневна детска градина	с.Просеник	7490	1168,00
27	Основно училище	с.Просеник	2500	390,09
28	Основно училище	с.Ръжица	3437	531,42
29	Целодневна детска градина	с.Ръжица	3220	497,83
30	Основно училище	с.Разбойна	3121	476,07
31	Основно училище	с.Д.поляна	4455	679,40
32	Основно училище	с.Топчийско	4120	665,73
33	Основно училище	с.Вресово	9424	1455,66
34	Полудневна детска градина	с.Вресово		
35	Основно училище	с.Зайчар	2260	375,45
36	Целодневна детска градина	с.Зайчар	10360	1625,51
37	Полудневна детска градина	с.Шиварово		
38	Основно училище	с.Дъскотна	2590	402,11
39	Начално училище	с.Ясеново	310	43,40
40	Основно училище	с.Речица	2310	367,69
41	Основно училище	с.Снежа	284	43,48
42	Основно училище	с.Заимчево	740	107,81
43	Основно училище	с.Планиница	6119	952,10
44	Полудневна детска градина	с.Вишна		
ОБЩО:			161545	24919,15

Забележка: Дтските градини в таблицата без обозначени данни са обединени с данните на прилежащите им училища!

1.4.4 Домакинства

В общините и домакинствата, в които има системи за централизирано топлоснабдяване, потенциалът за намаляване разхода на горива е средно около 40%. Тук мерките трябва са бъдат насочени към:

- бърза модернизация на съществуващите системите за производство и пренос на топлинна енергия и въвеждане на системи за регулиране;
- въвеждане на комбинирани схеми за производство на топлинна и електрическа енергия.

Очаквана икономия от 40% при ползване на течно гориво и централизирано топлоснабдяване и доближаване на стайните температури до стандартните.

- Реконструкция на отоплителната инсталация на Административната сграда в с. Руен.

**ОТОПЛТЕЛНА ИНСТАЛАЦИЯ
АДМИНИСТРАТИВНА СГРАДА РУЕН**

Година	Гориво в тона		Сума в лв.	
	въглища	нафта	въглища	нафта
2005	-	21000		33749,84
2006	1000	25000	218,57	31709,85
2007	17000	10000	3642,93	19756,00

- Подмяна на морално остарелите и амортизирани печки на твърдо гориво в училищата и детските градини с отоплителни инсталации с по-висок к.п.д. в Община Руен, Област Бургаска

**СПРАВКА ЗА ИЗРАЗХОДВАНОТО ГОРИВО (ДЪРВА И
ГАЗЪОЛ)
ПО УЧИЛИЩА И ДЕТСКИ ГРАДИНИ ЗА 2007ГОД.**

№ по ред	обект	населено място	дърва м3	газбол тона	стойност в лв.
1	Начално училище	с.Ябълчево	52		1310,40
2	Основно училище	с.Разбойна	48		1258,08
3	Основно училище	с.Ръжица	92		2411,32
4	Основно училище	с.Просеник	88		2306,48
5	Основно училище	с.Сини рид	128		3354,88
6	Основно училище	с.Мрежичко			
7	Основно училище	с.Припек			
8	Основно училище	с.Рожден			
9	Основно училище	с.Д.поляна	136		3564,56
10	Основно училище	с.Топчийско	80		2096,80
11	Основно училище	с.Снягово	64		1742,08
12	Основно училище	с.Вресово	136		3427,20
13	Основно училище	с.Зайчар	96		2419,20
14	Основно училище	с.Подгорец			
15	Основно училище	с.Череша	72		1814,40
16	Основно училище	с.Рупча			
17	Начално училище	с.Листец			
18	Основно училище	с.Скалак	72		1814,40
19	Основно училище	с.Снежа			
20	Основно училище	с.Речица	104		2725,84
21	Основно училище	с.Заимчево			
22	Основно училище	с.Билка			
23	Основно училище	с.Струя	80		2096,80
24	Основно училище	с.Добромир	88		2306,48
25	Основно училище	с.Трънак	144		3774,24
26	Основно училище	с.Каравельово			
27	Основно училище	с.Дъскотна	152		3830,40
28	Начално училище	с.Соколец			

29	Основно училище	с.Планиница	134		3384,88
30	Основно училище	с.Ясеново			
31	Целодневна детска градина.Руен		32		871,04
32	Целодневна детска градина.Руен	с.Зайчар	40		1008,00
33	Целодневна детска градина.Руен	с.Ябълчево	28		705,60
34	Целодневна детска градина.Руен	с.Ръжица	24		629,04
35	Целодневна детска градина.Руен	с.Просеник	40		1048,40
36	Целодневна детска градина.Руен	с.Люляково	40		1008,00
37	Целодневна детска градина.Руен	с.Череша	24		604,80
38	Средно основноучилище	с.Руен	24	31000л	58050,48
39	Средно основноучилище	с.Люляково	16	30000л.	54547,20
	ОБЩО:		2034,00	61000л;	

Дърва 2034,00=52569,80лв.

Газьол 61000=111541,20лв.

- Уплътняване на вратите и прозорците в учебните стаи и кабинети през есенно – зимния сезон.

- Установяване на контакти с научни институти и фирми работещи по въпросите за откриване и внедряване на нови енергийни източници.

- Да се извърши преценка относно изграждането на енерго икономични парни инсталации на кооперативни начала с намиращите се в непосредствена близост до Учебни заведения цехове на промишлени фирми.

- Провеждане на възпитателна дейност сред населението от всички възрасти за най – подходящият режим и начин на отопление в работните и битови помещения.

- Постепенна подмяна на класическата живачна лампа с луминесцентна. Доставка в търговската мрежа на осветителни тела с енерго икономичен режим на работа

1.4.5 Транспорт

- Моторните превозни средства обслужващи административната дейност, здравеопазването, учебното дело постепенно да преминат към дизелизация.

- Машинният парк е амортизиран, което е предпоставка за нарастване на енергийното потребление.

- Предвижда се постепенна подмяна на съществуващия автомобилен и машинен парк с нови енергоспестяващи марки.

- Подобряване на инфраструктурата, организация и регулирането на трафика в населените места;

- Стимулиране използването на междуселищният транспорт, подобряване на професионалните умения на водачите на МПС.

1.4.6 Селско стопанство

Независимо от това, че приносят на селското стопанство в БВП непрекъснато намалява, делът на отрасъла в Крайното енергийно потребление остава почти постоянен.Община Руен като

селскостопанска община трябва да обърне внимание на :

- Внедряването на “Добри практики” за ЕЕ във всички отрасли на селското стопанство.

- Освен от растителната биомаса много добри резултати се получават и от енергийното оползотворяване на животинската биомаса. В домакинствата, където се отглеждат повече животни, могат да се използват малки биореактори с генератор, мощността на който е 1-5 kw, такъв биореактор може да покрие над 50% от енергийните нужди на семейството. Такива съоръжения се произвеждат и внедряването им в селския бит е съвсем реалистична перспектива..

1.5 ОБУЧЕНИЕ И ИНФОРМИРАНЕ

В Община Руен да се предвидят структура от експерти за формиране и изпълнение на политиката по ЕЕ и контрол на общинските обекти;

Внедряване на информационна система за енергопотреблението на обектите на общинско ниво – определяне на базовото състояние на общинските обекти и системно наблюдение, анализ и оценка на резултатите от действията по енергийна ефективност; изграждане на информационна база за препоръчителни мерки, специфични за съответния обект.

Във връзка с ефикасното провеждане на политиката по енергийна ефективност в общината е необходимо да се организира информационна кампания, която включва:

- Обучение по енергиен мениджмънт на служители от Община Руен;

- В новосъздаденият отдел “Общински план за развитие, разработване на прогнози, програми проекти и екология” съвместно с “Бизнесцентър Руен” с.Руен и др.НПО работейки съвместно да предоставят на гражданите, фирмите и други заинтересовани лица:

- информация за възможностите за намаляване на енергопотреблението, насърчаване на развитието на по-икономични алтернативи за отопление, да се популяризират стимули за енергоспестяване и др.;

- предоставяне на консултации по въпросите на енергийна ефективност и възстановяеми енергийни източници

- излъчване на тематични радиопредавания;

- разпространяване на брошури с нови технологии, техника и др.

1.6 НОРМАТИВНИ ИЗИСКВАНИЯ

- Общинска администрация да организира задължителни обследвания на енергийни потребители, чието годишно потребление на енергия е над /3000 MWh /границите, определени с Наредба за обследване на енергийна ефективност /Наредба №21 от 12.11.2004 г./

- Всички обекти общинска собственост в експлоатация с обща полезна площ над 1000 кв.м. да бъдат задължително сертифицирани.

- Прилагане на нормативната база за енергийна ефективност./ гл.V от ЗЕЕ/

- Проекти и обекти за енергийна ефективност за реализация на територията на община Руен.

○ Внедряване на енергоспестяващи уредби за улично осветление на населените места и в обществените сгради – 2008 г.

○ Проекти за малки мощности за комбинирано производство на топло и електроенергия.

○ Проект за реконструкция на енергийна инфраструктура.

○ Проект за оползотворяване на отпадна топлина.

○ Внедряване на биореактори с генератори в домакинствата занимаващи се с животновъдство и масовото им популяризиране в селския бит.

○ Изграждане на различни видове инсталации за използване на водна, слънчева, вятърна енергия които са възобновяеми енергийни източници.

След допълнително становище на експерти, в Програмата ще се включат проекти за повишаване на енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници в

общината.

2. ФИНАНСИРАНЕ НА ЦЕЛЕВИ ПРОГРАМИ ПО ЕЕ

В момента Община Руен не разполага със собствени финансови средства за инвестиции в проекти по ЕЕ. Цялостно или частично финансиране може да се постигне чрез кандидатстване с проекти за ЕЕ по различните Оперативни Програми Р България. При разпределение на бюджета си Община Руен ежегодно отделя средства за ЕЕ, но те са крайно недостатъчни, като се има в предвид, че общинската хазна изцяло разчита на субсидия от Републиканският бюджет. За напред заделените средства ще се използват за изготвяне на проекти по ЕЕ и за набавяне на финансови средства от различните оперативни програми.

3. НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПРОВЕЖДАНАТА ПОЛИТИКА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ В ОТРАСЪЛА

Общинската администрация на община Руен, не разполага с такива кадри като енергетици и ел. инженери. Експертите от Отдел „Проекти” с помощта на консултантски фирми разработват и кандидатстват с проекти по Енергийна ефективност. През 2007г. има четири реализирани проекта свързани с енергийно ефективност: подмяна на дограмата, подмяна на парната инсталация, ремонт на покрив, подмяна на електропреносната система и др.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Община Руен, област Бургаска има разработени два идейни проекта за подобряване на системите за енергийна ефективност. Единият е за въвеждане на дистанционна система за подобряване на уличното осветление и подмяна на старите морално и технически остарели табла и осветителни тела с нови. Другият проект за направата на основен ремонт на парна инсталация на административна сграда на общината с.Руен е реализиран през 2007г

Програмата за Енергийна ефективност е част от националната политика за устойчиво развитие, чрез прилагане на общоприетите мерки целящи ускоряване на темповете за икономически растеж, подпомагане и опазване на околната среда и повишаване на жизнения стандарт на населението.

Програмата е отворена система и допуска да се допълва политиката на общината по отношение на дейностите, осигуряващи енергийна ефективност, съобразена с изменящата се нормативна база и конюнктурата на пазара.

Повишаването на енергийната ефективност в публичния сектор е свързана и с топлоизолация на обществените сгради и ремонт на отоплителните системи като по този начин се реализират икономии в общинския бюджет. Приоритетно следва да се реализират проекти за ремонтни работи по сградата на Общинска администрация и училищата в селата Руен, Люляково, Просеник, Добромир, Ръжица, Скалак, Вресово и Планиница.

Налице са възможности за използване на слънчева енергия и вятър за производството на електроенергия и изграждане на малки енергийни мощности като към момента е оценена необходимостта от извършване на предпроектно проучване

През 2005г. чуждестранен инвеститор е проявил интерес към отглеждане на рапица и производството на биогаз.

Подкрепата на Община Руен за повишаването на енергийната ефективност в частния сектор е свързана с информация и консултации на предприемачите и гражданите за възможностите за въвеждане на енергоспестяващи технологии и алтернативни източници на енергия.

*Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите в сектор
ИНФРАСТРУКТУРА*

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
• Изграждането на транспортен коридор №8, преминаващ в близост до общината• Равномерно изградена селищна мрежа• Всички населени места са водоснабдени и електроснабдени	• Лошо техническо състояние на общинската пътна мрежа• Амортизирана водопреносна система, липса на канализационна мрежа.• Наличие на нерегламентирани сметища и затруднения при сметосъбиране и депониране
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
• Развитие на транспортната инфраструктура свързваща транспортния коридор с общинската пътна мрежа• Използване на възобновяеми енергийни източници и производство на електроенергия от биомаса.	• Необходимост от значителни инвестиции за подобряване на техническата инфраструктура• Замърсени повърхностни води от липсата на канализация и нерегламентираните сметища.

ОКОЛНА СРЕДА И УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Община Руен се характеризира с добро качество на околната среда, което се определя от липсата на замърсяващи промишлени предприятия, земеделие, основаващо се на традиционни, екологосъобразни методи, както и на благоприятните си климатични условия. Основните екологични проблеми са породени от слабости в изграждането и функционирането на селищната и техническата инфраструктура.

Потенциално защитените зони към програма "НАТУРА 2000" обхващат голяма част от нашата община. "НАТУРА 2000" се основава на две Директиви на ЕС:

- Директива 79/409 за опазване на дивите птици
- Директива 92/ 43 за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна.

Към потенциално защитените зони за хабитатите (местообитанията) в обхвата на община Руен попадат : Екокоридор Камчия, Камчийска и Еминска планина, Река долна луда камчия и малка част от Айтоска планина.

Към потенциално защитените зони за птиците в обхвата на община Руен попадат: Камчиска планина.

Община Руен подкрепя инициативата "НАТУРА 2000" на ЕС, за да бъдем зелената градина на Европа.

Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците

Вземането на правилни решения и осъществяването на мерките, заложи в общинската програма, ще се постигнат при оптимален баланс на интересите на различните участници в управлението на отпадъците. Ще се поддържа непрекъснат диалог с участниците в дейностите по управление на отпадъците и организирането на кампании за повишаване на общественото разбиране и съзнание. За целта се предвижда:

- редовното предоставяне на информация на населението за състоянието на околната среда;
- привличането на населението, неправителствени организации и заинтересованата индустрия, в процесите на вземане на решения по въпросите на управление на отпадъците, включително за начина за определяне на "такса битови отпадъци" и отчитането на изразходваните средства;
- повишаване на общественото съзнание, с цел да се постигне промяна в поведението на населението, чрез осъзнаване на екологичните рискове, свързани с изчерпване на ресурсите, генерирането и обезвреждането на отпадъците;
- провеждане на конкурси, празненства, обществени мероприятия, организирани специално за целта, или включени като част от програмите за честване на празници на общината или конкретно населено място, като специално внимание следва да бъде отделено на работата с подрастващите;
- получаване на обратна връзка за успеха на прилаганите мерки за управление на отпадъците.

Обезвреждането на отпадъците в краткосрочен и средносрочен план ще се осъществява чрез депониране. Съгласно меморандума между МОСВ и общините от региона до края на 2009 г. ще бъде изградено регионално депо за неопасни отпадъци. Съобразно с това, в периода до 2009 г. депонирането ще продължи на общинското депо в Руен, а от 2010 г. ще се извършва на регионалното депо Братово, но ако не се реализира в тези срокове Общината ще има нужда от ново общинско депо.

В периода 2007-2009 г. ще бъдат изпълняване мерките за привеждане и поддържане на съществуващото депо в съответствие с изискванията на Наредба № 8/2004 г. С договора за възлагане на събирането на отпадъците от територията на цялата община депонирането от 2006 г. се извършва единствено на общинското депо. В програмата на община се предвижда закриването на старите селски депа и почистването на старите замърсявания през 2007 и 2008 г. За целта се залагат средства в общинския бюджет и осигуряват работници по Програмата „От социални помощи към осигуряване

на заетост”.

В рамките на регионалния проект бяха извършени проучвания и прогнози за количествата на образуваните отпадъци и количествата на отпадъците, предназначени за депониране, въз основа на което е определен делът на отпадъците от общината в запълването на капацитета на регионалното съоръжение, съответно делът на разходите, които тя ще поеме при съвместната експлоатация.

Общината ще участва активно за сключване на споразумение с другите общини от региона за създаване на междуобщинска структура за съвместна експлоатация на регионалното съоръжение, подготовка и подаване на апликационни форми за отпускане на средства за съоръженията, за които няма осигурено финансиране, ще оказва съдействие във всички етапи на проектирането, сключването на договори с проектант, строител, консултант и доставчик на оборудването, определянето на критериите за избор на оператор, провеждане на процедура за избор на оператор на съоръжението и сключване на договор за експлоатация, закриване и следексплоатационен мониторинг.

Закриването на общинското депо е включено в инвестиционния план по регионалния проект. Средствата за него (оценени в концептуалния проект на **42 100 Евро**) ще бъдат осигурени от Кохезионния фонд на ЕС и ДБ.

ДЕМОГРАФИЯ И ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

Население

По данни от общинска администрация Руен населението по настоящ адрес в общината към 15 ноември 2004г. е 29 551 души, а гъстотата на населението е 43,4 души на кв. км., което е значително под средното за страната (70,3 души на кв. км).

Справка за населението на община Руен по години

1996г.	1997г.	1998г.	1999г.	2000г.	2001г.	2002г.	2003г.	2004г.
29263	29274	29390	29452	29417	29488	29538	29517	29551

[4]

Коефициентът на възрастова зависимост за общината (45,4) е по-нисък от средната стойност на показателя страната (46,2), а участието на двата компонента (лица под 15г. и лица над 65г.) е с минимален превес на лицата в надтрудоспособна възраст. През периода 1999-2002г. се наблюдава благоприятна промяна в стойността на показателя, като за сравнение през 1999г. коефициентът на възрастова зависимост е бил по-висок от средното за страната (49,3 срещу 47,2).

НАСЕЛЕНИЕ

на	08.02.2005	13.02.2006	24.07.2006	05.02.2007	11.08.2007	09.02.2008
еление	год.	год.	год.	год.	год.	год.
бр.	29512	29498	29483	29429	29400	29418
се	14863	14838	14826	14810	14782	14804
и	14649	14660	14657	14619	14618	14614
7 год.	2292	2390	2420	2436	2465	2501
до 13	2790	2594	2519	2479	2401	2360

4 до 17	1860	1903	1838	1806	1814	1772
8 до 58	8553	8717	8740	8738	8700	8691
8 до 62	94485	9602	9592	9441	9426	6468
59 год. 1	2744	2620	2649	2650	2713	2732
63 год. е	1788	1672	1725	1879	1881	1894

Възrastовата структура на населението в община Руен е благоприятна за демографското развитие като в подтрудоспособна възраст са 6077 души (21,29%), в трудоспособна възраст са 16693 души (61,97%), а в надтрудоспособна възраст са 4780 души (16,74%).

Етническият състав на населението е: турски етнос 85%, български етнос 7%, роми 8%, като [\[5\]](#) общината се нарежда на трето място в страната по концентрация на население от турския етнос . Ромското население е концентрирано в селата Руен, Вресово, Дъскотна, Ръжица, Ябълчево и Просеник. Ромите живеят в компактни групи от 200 - 800 души, като при тях процесите на десоциализация са засилени поради отпадане от пазара на труда и сравнително високото равнище на безработица.

Динамиката на населението бележи негативна тенденция, като през периода 1999-2003г. се наблюдава намаление на броя на населението с 7,2%, причинено от отрицателния механичен прираст, свързан с икономическата миграция.

През периода 2005 – 2008 год. се наблюдава запазване на постоянният брой на населението като тенденцията е заселване в най-близкия град Айтос.

Таблица 2. Население на община Руен по постоянен адрес

Населено място	население към 15.11.2004г. (души)	
	по постоянен адрес	по настоящ адрес
с. Добромир	1206	1042
с. Зайчар	1270	1147
с. Люляково	2638	1879
с. Планиница	1923	1616
с. Просеник	1535	1462
с. Руен	2501	2314
с. Ръжица	1453	1183
с. Снягово	1214	1102
с. Трънак	1880	1322
с. Ябълчево	1274	1104
Населени места с население под 1000 души	18690	15380
община Руен	35584	29551

Населението на общината е сравнително равномерно разпределено по населени места, като липсва голямо селище. Значителните различия между броя на населението по постоянен и настоящ адрес са породени от икономическата миграция на населението.

По данни от НСИ **естественият прираст** за 2003 г. е положителен (20), родени са 328, а са починали 308 души, и демографската тенденция е благоприятна в сравнение с процесите протичащи на национално ниво. По последни данни на Националния статистически институт За 2005, 2006, 2007 год. раждаемостта за 1000 души е 13,6 ; 14,1; 14,1 което сочи запазване на положителния естествен прираст макар и с леко понижение. Естественият прираст в брой е както следва: 2005 год. – 75

2006 год. – 102

2007 год. - 74

Механичният прираст за 2003 г. обаче е отрицателен (-133), изселилите се извън общината (350) са почти два пъти повече от заселилите се в общината (217). През последните години се наблюдава временна миграция от територията на общината извън границите на страната, свързана с търсене на трудова реализация на незаетата работна сила. Това е особено тревожен факт, с оглед на това, че общината губи население в трудоспособна възраст.

Намаляването темпа на естествения прираст, комбиниран с отрицателен механичен прираст, влияят негативно на възпроизводството на населението на общината.

Образователното ниво на населението, е изключително ниско, като делът на специалистите

[6]

с висше и полувисше образование е малък – общо 1,56% от населението на общината. Групата на населението със средно образование (14,14%) е недостатъчна, за да се гарантира с изпълнителски състав икономиката на общината. Преобладаваща е групата на жителите с основно (41,37%) и начално образование – (27,51%) от населението на общината. Неграмотните са 6,96%, а децата в предучилищна възраст 8,32%. Непоказано е образователното ниво на 0,15% от населението.

Записваемостта на лицата между 7 и 18 години е 85,19% и по този показател община Руен се нарежда на 216 място от общо 262 общини в България като особено ниска е записваемостта на

[7] [8]

децата от ромската общност. Основните проблеми са свързани с ниските доходи на домакинствата, заетостта в семейните стопанства на лицата между 7 и 18 години, както и с демотивацията, причинена от липсата на перспективи за професионална реализация.

Анализът на протичащите демографски процеси в общината очертава негативното влияние на застаряване на населението, процесите на миграция сред трудоспособното население и най-вече ниската образованост и професионална некавалифицираност на човешките ресурси. Данните показват необходимостта от специално разработване на политика за подобряване на качествените характеристики на населението на общината.

[9]

Заетост и безработица

[10]

Работната сила в община Руен е 14019 души, а коефициентът на икономическа активност е 49,10% което е значително под средното за страната. Броят на заетите в общинската икономика е 6869, като най-висок е делът на заетите в селското стопанство (43,01%), в индустрията (32,69%) и публичния сектор. Жените са заети предимно в селското стопанство и в производството на шивашки изделия и трикотаж, а мъжете – в селското стопанство, промишлеността и строителството.

Средногодишния брой на регистрираните безработни в община Руен през 2003г. е 2769 души от които 1823 жени. През периода 1999-2003г. се наблюдава колебливо намаление на безработните с 253 души, като пикова година е била 2000г. (4669 регистрирани безработни). Преобладаващата част

от безработните са без специалност и професия (96,5%), с работническа професия са 2,9%, а специалисти са 1,6%. С основно и по-ниско образование са 92,1% от регистрираните безработни. Безработните лица с продължителност на регистрацията 12 и повече месеца са 1463 души (52,8%). Изключително сериозен проблем свързан с трудовата реализация на безработните е липсата на образование и квалификация, което налага провеждането на мероприятия за ограмотяване и придобиване на базови професионални умения.

Нивото на регистрирана безработица е 19,43%, което е по-високо от средното за страната (13,52%). Същевременно равнището на регистрираната безработица бележи тенденция на намаляване като за периода 1999-2003г. варира от 31,39% през 1999г. до 19,43% през 2003г.

[11]

Главната причина за това е прилагането на активни мерки на пазара на труда. Незначително е влиянието на повишената икономическа активност на предприятията от текстилната промишленост, сезонната заетост в селското стопанство и строителството. Програмите за субсидирана заетост не създават устойчиви работни места и крият сериозен риск от влошаване на ситуацията на пазара на труда в дългосрочен план.

Средногодишния брой на **безработните младежи** през 2003г. е 632 души или 22,82% от регистрираните безработни, като се наблюдава незначителен превес на жените в тази група. Броят на лицата в изследваната група е нарастнал с 13% за периода 1999-2003г, като изключително тревожно

[12]

е над петкратното увеличение на безработните младежи с регистрация над 12 месеца.

Безработните младежи са изключително неконкурентни на трудовия пазар, като липсва перспектива за заетост чрез икономическа миграция. Основните проблеми са свързани с ниското образователно ниво на безработните младежи, липсата на професионален опит, ресоциализацията и загубата на трудови навици. Проблемна е и демотивацията за трудова реализация.

Средногодишния брой на регистрираните **безработни жени** през 2003г. е 632 души или 22,82% от всички безработни лица. Безработните жени са 66% от всички регистрирани безработни, като показателят има устойчиво високи нива. Броят на лицата в изследваната група е намалел с 7,5% за периода 1999-2003г, Основната причина за високата женска безработица е ниската мобилност и ангажираността предимно в сезонна работа в селското стопанство.

Безработните на възраст над 45 години формират 47,1% (1081 души) от общо регистрираните безработни лица за 2003г.. В сравнение с 1999г. броят им незначително е намалел с 96 души. Основните причини за особено високата безработица на лицата над 45г. са свързани с ниско образователно ниво на безработните ниската трудова мобилност. Безработните от тази група са в голяма степен склонни да приемат работа без оглед на нейния вид и заплащане. Тези групи са в неблагоприятно положение на пазара на труда и възможностите за заетост са силно ограничени като се ограничават до заетост в дейности изискващи нискоквалифициран и неквалифициран труд, участие в програми за субсидирана заетост, заетост в личното стопанство.

Перспективите за разкриване на нови работни места са свързани предимно с инвестиции в селското стопанство, като потенциал притежава лозарството, култивирането на лечебни растения и производството на зеленчуци. За разкриването на нови работни места ще допринесе прилагането на координиран инвестиционен маркетинг за привличане на нов бизнес в общината и подкрепа за местния бизнес. Инициативите за повишаване на инвестиционната и стопанската активност на местните предприемачи и привличане на външен бизнес могат да бъдат създаване на маркетингов инструментариум за участие в специализирани форуми, бази от данни, местни консултативни органи и други.

Общинска администрация не може самостоятелно да провежда активна политика на пазара на труда, не съществуват и условия за превантивна политика. Разполагаемите финансови ресурси не позволяват обезпечаване в материално-техническо отношение на програмите за субсидирана заетост, прилагани от Министерство на труда и социалната политика.

ЗАЕТОСТ И БЕЗРАБОТИЦА

Година	2005	2006	2007
Средногодишен брой на регистрираните безработни в община Руен	1896	1580	1395
Ниво на регистрираната безработица в %-но отношение	13,52	11,27	9,95
Средногодишен брой на безработните младежи	353	285	222
Безработни жени	1397	1206	1097
Безработни на възраст над 45 год.	854	777	752

От горепосочената таблица се вижда, че средногодишния брой на регистрираните безработни в община Руен от периода 2005 – 2007 год. трайно намалява. В сравнение с нивото на безработица за страната за 2008 год. (7,75%) в община Руен е малко над средното 9,95% за 2007 год. Средногодишният брой на регистрираните безработни младежи също намалява от 353 през 2005 год. през 2007 год. броят им е намален на 222 или с 131 души.

Средногодишния брой на регистрираните **безработни жени** през 2005г. е 1397 души или 74% от всички безработни лица. Безработните жени са най-уязвимата част от всички регистрирани безработни, като показателят има устойчиво високи нива. В сравнение с изследването направено през 2003(22,82%) год. Процентът на безработните жени (78%) през 2007год. се е увеличил и то драстично. Отново причина за високата женска безработица е ниската мобилност, липса на образование и допълнителни квалификации, незнанието на работа с компютри и чужди езици, ангажираността предимно в сезонна работа в селското стопанство.

Безработните на възраст над 45 години формират 45,1% (752 души) от общо регистрираните безработни лица за 2007г. В сравнение с 2003г. броят им значително е намален с 329 души. Основните причини за особено високата безработица на лицата над 45г. са свързани с ниско образователно ниво на безработните ниската трудова мобилност. Безработните от тази група са в голяма степен склонни да приемат работа без оглед на нейния вид и заплащане. Тези групи са в неблагоприятно положение на пазара на труда и възможностите за заетост са силно ограничени като се ограничават до заетост в дейности изискващи нискоквалифициран и неквалифициран труд, участие в програми за субсидирана заетост, заетост в личното стопанство и др.

Социална инфраструктура

Образование

На територията на община Руен функционират 39 учебни заведения, от които 2 средни общообразователни училища, 25 основни училища, 5 начални училища и 7 целодневни детски градини. Професионални учебни заведения липсват, не се провежда професионално обучение, с изключение на подготовка на оператори за шевно производство в Средното общообразователно училище “Отец Паисий” в с. Люляково.

Броят на учениците бележи тенденция на трайно намаляване като през учебната 1997/1998 година учениците са били 5217, през 2000/2001 съответно 4530, а през учебната 2003/2004 са били

4304 души. Ангажираните учители намаляват пропорционално на учениците, като един учител обучава средно 10 деца и от 527 през 1997г. намаляват до 410 през 2003г.

В програми за изучаване на майчин език напълно е обхваната турската етническа група, незадоволителна е работата с ромския етнос, няма програма за десегрегация на ромските училища.

Материално-техническата база е амортизирана, необходими са значителни инвестиции за ремонт на сградния фонд, подмяна на инвентар и оборудване. Необходими са съвременни технически средства за подпомагане на учебния процес, както и оборудване на компютърни зали.

Големият брой учебни заведения на територията на общината ограничава възможностите за обновяване на сградния фонд и оборудването. Развитието на средищни училище ще допринесе за подобряване на образователния процес и ще позволи наличните ресурси да бъдат концентрирани в по-малко на брой училища.

По отношение на кадровото осигуряване на учебния процес съществува затруднение с обезпечаване на учебните заведения с местни педагози, като се привличат педагози от общините Айтос, Бургас и Ямбол. Общината провежда активна политика за подготовка и привличане на местни кадри, като осигурява финансова подкрепа за студенти в педагогическите висши учебни заведения, които се ангажират с работа в общината след приключване на образованието си.

Здравеопазване

На територията на община Руен няма болнични заведения. Специализирана извънболнична медицинска помощ се оказва в “Медицински център – Руен” ЕООД, който се помещава в сграда общинска собственост. Извънболничната медицинска помощ се оказва от терапевт, невролог, педиатър, хирург, акушер-гинеколог, рентгенолог, лабораторен лекар, кардиолог и 7 души полувисш медицински персонал.

Спешната и неотложна медицинска помощ се обезпечават от филиала на Центъра за спешна и неотложна медицинска помощ, гр. Бургас. За подобряване качеството на обслужването е необходимо закупуване на нови транспортни средства и увеличаване броя на медицинския персонал, който към настоящия момент е крайно недостатъчен за обслужване на населените места в общината.

Броят на общопрактикуващите лекари е 17, като един лекар обслужва средно 1680 пациенти, стоматолозите са 3, със среден брой пациенти 9517, средният медицински персонал е 32 души. Броят на пациентите обслужвани от един общопрактикуващ лекар се доближава до средния брой за страната (1466 души), но един стоматолог в общината обслужва неколкостранно по-голям брой пациенти.

Спортна инфраструктура

Общината разполага със спортна зала в с. Руен и стадиони в селата Руен, Трънак, Просеник и Люляково. Спортната инфраструктура е в лошо техническо състояние, като е необходимо да се извършат ремонтни работи за нейното безопасно експлоатиране. За реализиране на инвестиции в спортната зала в с. Руен е необходимо сградата да бъде деактивирана, т.к. към момента е държавна собственост.

Културно наследство

Културно-историческото наследство в общината има значително по-ограничено материално изражение в сравнение с останалите общини в рамките на областта, като липсват паметници на културата от национално значение.

Културни дейности на територията на общината се организират в 19 читалища, като активни са читалищата в селата Люляково, Руен, Просеник, Ръжица, Трънак, Череша, Вресово и др. Към читалището в с. Люляково функционира ансамбъл за автентичен фолклор запазен от българите преселници от Мала Азия, има самодейни колективи за народни песни и танци в селата Руен,

Зайчар, Добра поляна, Череша и др. и кукерски групи в с. Вресово и с. Просеник.

Възможностите за изграждане на инфраструктура за културни дейности са свързани с преустройството на сграда общинска собственост, в част от която понастоящем се помещава Дирекция “Социално подпомагане” и превръщането и в многофункционален културно-информационен център.

*Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите
сектор ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ*

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
• Висок дял на населението в трудоспособна възраст • Развити производствени умения в селското стопанство • Развита базова образователна мрежа • Балансирано разпределение на основната част от населението в няколко населени места	• Много ниско образователно равнище на населението и нискоквалифицирана работна ръка • Високо равнище на безработица, особено сред лицата с ниска образователна степен, без квалификация и сред жените • Липса на профилирано професионално образование, подготвящо кадри в приоритетните направления за развитие на общината. • Наличието на населени места с недостатъчно развита социална инфраструктура
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
• Подобряване на предприемаческите умения и професионалните умения в земеделието и текстилната промишленост • Успешно изпълнение на националната политика за развитие на човешките ресурси	• Засилване на миграционните процеси, особено сред младите хора и влошаване на възрастовата структура на населението • Влошаване на инфраструктурата за социален сервиз и качеството на предоставяните социални услуги • Ограничен инструментариум на общинско ниво за въздействие на пазара на труда

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНСКАТА ИКОНОМИКА

Състояние и тенденции

[13]

Брутния вътрешен продукт произведен в община Руен през 2001г. е 27,7млн. лв. Брутния вътрешен продукт на човек от населението за същата година е в размер на 967 лв. и по този показател заема 260 място от общо 262 общини в България.

През 2003г. са реализирани нетни приходи от продажби в размер на 18,9 млн. лв., като се наблюдава увеличение с 148% спрямо 1999г. Динамиката на показателя за периода показва устойчиво нарастване на икономическата активност след 2001г. С най-голям дял в продажбите са селското стопанство и текстилната промишленост (около 30%).

Регистрираните стопански субекти на територията на общината са 327, а броят на активните фирми е 99. От функциониращите фирми 95 са микрофирми (със заети до 10 човека), а само 4 са фирмите с персонал до 100 човека. Като едноличен търговец са регистрирани 90% от стопанските субекти. Най-голям е относителния дял на регистрираните фирми в търговията (43%), транспортните фирми (21%), общественото хранене и хотелиерството (16%) и селското стопанство (5%).

На територията на община Руен не са реализирани значителни чуждестранни инвестиции. Перспективите за повишаване на външния инвестиционен интерес са свързани с изграждането на международен транспортен коридор №8 и провеждане на маркетингови кампании, насочени към предприемачи от Република Турция. Конкурентно предимство на общината е ниското равнище на заплащане на труда, което провокира икономическа активност в отрасли с ниска брутната добавена стойност.

Основните проблеми причина за ниското общоикономическо развитие на общината са силната зависимост от селскостопанския отрасъл, изключително ниското образователно ниво на населението и слабата техническа обезпеченост на производството.

Ключов проблем със сериозна социално-икономическа значимост е и бъдещето на тютюнопроизводството.

Възможностите за икономическо развитие са свързани с:

- Отсъствието на значително замърсяване на околната среда и възможността за производство на екологично чиста селскостопанска продукция, при спазване на технологичните изисквания;
- Близостта на черноморското крайбрежие и развитието на краткотрайни програми за селски, екологичен и ловен туризъм, предназначени за масовия туристически поток;
- Активен инвестиционен маркетинг за привличане на частни инвестиции в селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост, като отрасъл със значителен потенциал за нарастване;
- Възможностите за експлоатация на находищата на диворастващи гъби и билки, както и култивирането на лечебни растения, като алтернативна форма на заетост за значителна част от тютюнопроизводителите.

Селско стопанство

Община Руен е селски район, който е силно зависим от земеделието като източник на доходи и заетост. Земеделската земя е 310420 дка или 45% от територията на общината, от която

[14]

обработваемата площ е 245533 дка. Поливната площ е едва 3740 дка, като напоителните канали са в изключително лошо състояние и практически не се използват.

По форма на собственост 66% от земята е частна, 25% е общинска и 9% е държавна.

За общината са характерни производството на пшеница, ечемик, слънчоглед, тютюн, лозарството, овощарството и зеленчукопроизводството. В териториален аспект условията в югоизточните части на общината са подходящи за отглеждане на лозови масиви, северозападните части – за отглеждане на зеленчуци и северните, планински части за отглеждане на тютюн.

Основна част от обработваемата земя заемат културите: пшеница (27375дка), слънчоглед (5150дка) и царевица (1360 дка). На територията на общината се отглеждат тютюн (6682дка) и кориандър (4500 дка). Овощните градини са 6899 дка, съществуват и 3 дка оранжерии.

Собствеността върху земята е раздробена, като средния размер на земеделските стопанства е

[15]

4,9 дка . На територията на общината са регистрирани една кооперация и 17 арендатори, които обработват около 40% от обработваемата земя в общината. Използва се остаряла селскостопанска техника, което води до загуби при прибиране на реколтата. Финансовото им състояние е лошо, липсват средства за закупуване на съвременна техника и за провеждане на агротехнически мероприятия с по-продължителен ефект. Наблюдава се слаб мениджмънт, незаинтересованост от страна на членовете-кооператори, сериозно намаляващи ефективността на стопанската дейност.

Обработват се по-плодородните земи, а нископродуктивната земя се изоставя, като изоставените земи към края на 2003г. са над 80 000 дка. Ерозионните процеси, провокирани от наклонения терен увеличават площите необработваема земя. Наблюдават се изоставени лозови масиви в землищата на с. Руен, Планиница и Люляково, както и изоставени ябълкови градини в землището на с. Вресово.

Отсъствието на крупни земеделски стопанства намалява производителността на труда и възможностите за реализиране на по-ниска себестойност на продукцията, както и за нейната пазарна реализация.

Специализацията на земеделските стопанства зависи от техния размер, дребните произвеждат предимно зеленчуци, големите стопанства – зърнени и технически култури. Диверсификацията на земеделските стопанства е слаба и те са силно зависими от пазарните колебания.

Животновъдството има по-малък дял в произведената селскостопанска продукция. По данни от преброяването през 2001г. животни отглеждат земеделските стопани в 4661 стопанства (60,4%). Представени са почти всички видове домашни животни. Отглеждат се говеда, биволи, овце, кози, свине и птици. На територията на община Руен е разположена и ферма за отглеждане на щрауси с 30 животни. По данни на общинска служба “Земеделие и гори” към м. март 2005г. броят на отглежданите домашни животни е както следва: говеда 4716 бр. (в т.ч. крави 2901), биволи 90бр. овце 31370 бр., кози 7828 бр., свине 1514 бр., птици 31770бр. Към същия месец на 2001г. животните са съответно говеда 4595 бр. (в т.ч. крави 3519), биволи 82бр. овце 11722бр., свине 911бр., птици 38990бр. Наблюдава се увеличение на броя на отглежданите животни, с изключение на птиците, което показва затихването като процес на намаляването на броя на животните през последните 15 години. Успешен е опитът за въвеждане на алтернативно животновъдство, чрез отглеждане на щрауси, доскоро непознати на българския пазар.

Животните се отглеждат основно в семейни стопанства, няма големи ферми. В преобладаваща част от случаите животните се отглеждат при примитивни условия, липсва контрол на качеството на произвежданата продукция. Познанията на стопаните са недостатъчни, липсва адекватна информация за възможностите за прилагане на нови технологии.

Фуражната база е силно стеснена, като част от фуражите се доставят от съседни общини. Това едновременно повишава себестойността на продукцията и маркира потенциал за разширяване производството на фуражи.

Основните проблеми пред селското стопанство са:

- Семейните земеделски стопанства са от затворен тип, земята се обработва почти без използването на техника, не се провеждат агротехнически мероприятия, което води до ниски добиви.
- Пазарната реализация на селскостопанската продукция е силно затруднена, поради липса на селскостопанска борса, предлаганите цени са под себестойността на продукцията, което нерядко води до унищожаване на продукцията, главно зеленчуци. Изключение е реализацията на произведения тютюн, където въпреки възможността за закъсняване на разплащанията с производителите изкупната кампания е на задоволително ниво.
- Липсва модерна селскостопанска техника и съвременен сграден фонд, както и финансови

ресурси за технологично обновяване на земеделските стопанства. Липсват познания за адекватно провеждане на агротехническите мероприятия, влагането на минерални торове и препарати за растителна защита се извършва хаотично.

- Делът на обработваемата земя, обхваната от хидромелиоративната мрежа е изключително малък, напоителните канали са физически почти разрушени и не се използват.
- Семейните ферми не са пазарно ориентирани, на пазара се появяват излишъците на домакинствата. Качеството на продукцията е ниско, поради липса на познания у фермерите за храненето и отглеждането на животните.

Изложените проблеми провокират негативна тенденция на намаляване площта на обработваемата земя и унищожаване на поливната инфраструктура; влошаване на техническата обезпеченост на селското стопанство и намаляване на добивите. В животновъдството тенденциите са за намаляване на броя на животните, продължаващо влошаване на породния състав и добивите.

Подкрепа на селскостопанските производители осигурява и съществуващия от 2001г. Агробизнесцентър-с.Руен, създаден с финансовата подкрепа на ПРООН, които предоставя на стопаните информация и достъп до лизингови схеми за закупуване на оборудване.

Перспективите за развитие на селското стопанство на община Руен са свързани със създаването на крупни ферми, инвестиции в хидромелиоративна система, въвеждане на алтернативни култури и възстановяване на лозарството и овощарството. Важно значение за развитието на селското стопанство има и развитието на свързаните отрасли, предимно хранително-вкусовата промишленост и селския туризъм.

Горско стопанство

Горският фонд е 361 735 дка или 52,4% от територията на община Руен от които 308 200 дка са залесени. Общият дървесен запас е 2 415 000 куб.м. дървен материал. Основните дървесни видове са черен и бял бор, дъб, бук, габър, липа, акация.

Горският фонд е държавна собственост и се стопанисва от Държавно лесничейство "Айтос", като територията на общината попада в четири лесотехнически участъка – Люляково, Гермето, Руен и Бяла река.

Основните горскостопански дейности, които се развиват в горските територии са: дърводобив, възобновяване и залесяване, реконструкция на слабопродуктивни гори. Местното население ползва дърва за огрев и малки количества строителна дървесина. Значимо е и вторичното използване на горите (листников фураж, горски плодове и билки).

Значителният горски фонд може да бъде един основните източници на икономически растеж на общината, при устойчиво ползване на горските ресурси. Развитието на производства използващи дървесината като суровина, както и такива свързани с първична преработка на билки, гъби и диви плодове би допринесло както за развитието на селското и горско стопанство така и за цялостното икономическо развитие на общината. Това изисква целенасочени действия за развитие и защита на горските територии.

Промисленост

Община Руен е слабо индустриализирана, няма индустриално производство, което да влошава параметрите на околната среда, като през 2003г. в промишлеността са ангажирани 33% от заетите. Секторът е доминиран от текстилната промишленост, където са реализирани преобладаваща част от чуждестранните инвестиции през последните 10 години. Представени са дърводобивната и дървопреработвателната индустрия.

Всички фирми за трикотаж и шивашки изделия са регистрирани извън община Руен и общината не реализира приходи от тях. Пазарната политика на фирмите не обезпечава устойчивостта на работните места и се създава напрежение на пазара на труда. Работи се на ишлеме, като няма наличие на дългосрочна инвестиция в сектора, а основния мотив на предприемачите за разполагане на производството в общината е наличието на евтина работна ръка.

Дървопреработващата промишленост е представена от 8 дъскорезници, в които са заети 80 души, като продукцията е предназначена за износ за Турция и за вътрешния пазар. Функционира и

предприятие за производство на дървени въглища в с. Люляково. Въпреки наличието на значителни дървесни ресурси мебелното производство не се развива на територията на общината. Развитието на мебелна промишленост ще позволи ангажирането на допълнителни човешки ресурси, като същевременно ще се увеличи добавената стойност, формирана в сектора.

На територията на общината са налични минерални ресурси, за развитие на добивна промишленост. Южно от с. Руен се намира голямо находище на глина (9 800 000 куб.м.) за производство на тухли и строителна керамика което не е разработено. Налични са каменни кариери за добив на ломен камък за строителството, както и на динамични количества баластра по поречието на р. Луда Камчия. Кариери за добив на варовик и производство на вар има край с. Добромир и с. Добра поляна, като само находището в с. Добромир се експлоатира.

Възможностите за развитие на добивна промишленост към настоящия момент са неизползвани. Основните причини са лошото качество на техническата и пътната инфраструктура и малкия капацитет на находищата (с изключение на находището на глина), което предопределя локалното им значение. Добивната промишленост притежава потенциал за растеж, като са необходими целенасочени действия за инвестиционен маркетинг и привличане на външни инвестиции за развитие на отрасъла.

Преработвателната промишленост освен от текстилната промишленост е представена от хранително-вкусовата промишленост, като продукцията се реализира предимно на територията на общината – малки хлебопроизводители, сладкарски цех и т.н. Секторът е представен и от малка мандра за кашкавал в с.Люляково и новопостроена мандра по програма САПАРД в с.Шиварово. Въпреки наличието на значителна ресурсна база хранително-вкусовата промишленост е слабо развита. Основните проблеми се коренят в отсъствието на крупни селскостопански производители, които да могат да осигурят регулярно необходимите количества суровина, така и да внедрят системи за качество. Потенциалът за развитие на сектора е тясно свързан с развитието на селското стопанство.

Туризм

Туристическото предлагане на територията на общината не е сериозно застъпено и туризмът формира незначителна част от приходите. По данни от Националния статистически институт средствата за подслон са 1, с капацитет от 50 легла, в което през 2003г. са реализирани едва 46 нощувки, като не са регистрирани нощувки на чужденци същия период.

Туристическото предлагане е доминирано от едnodневни програми, организирани от външни за общината предложители, като туристическото търсене е концентрирано в с. Просеник, където от десетилетия се организират посещения на туристи от масовия туристически поток от Черноморското крайбрежие. Не се използва потенциала за развитие на селския туризъм, поради липсата на средства за създаване на настанителна база и липса на инвеститорски интерес в областта на туристическото предлагане на територията на общината. Разнообразието на дивеч е предпоставка за развитие на ловен туризъм в ловна база “Гермето”.

Потенциалът за развитие на туризма на територията на общината е свързан предимно с развитието на модерно селско стопанство, възраждане на лозарството и винарството.

Към юли месец 2008 год. Община Руен е разработила стратегия за туризъм. Основни приоритети за развитие са екотуризъм, селски туризъм и екоземеделие.

Община Руен е разработила мащабен проект обхващащ територията на цялата община. Предстои този проект да бъде подаден към Министерството на регионалното развитие и благоустройство. За дейности допълващи основният туристически продукт като донор на средства ще бъде Програмата за развитие на селските райони.

Публични разходи

Бюджетът на община Руен за 2004 година е 6 211 649 лв., като се наблюдава увеличение с 39% спрямо предходната година. Силна е зависимостта от размера на субсидиите от Републиканския бюджет, относителния дял на субсидиите от централния бюджет през 2004г. е 91%, като делът им е нарастнал с 1% спрямо 2003г. Това е индикатор за слаба икономическа дейност на територията на

общината и за ограничен собствен финансов ресурс за нейното нормално функциониране и развитие.

При променените условия, които настъпват във връзка с приемането на Р. България в Европейския съюз, когато окончателно ще влязат в сила стандартите за издръжка на делегираните държавни дейности от централния бюджет, общината ще трябва да осигурява средства за развитие на инфраструктурата си, за подобряване на жизнената среда и за създаване на условия, стимулиращи развитието на бизнеса на своята територия главно чрез активно привличане на средства за инвестиции с участие със свои проекти пред външни донори.

Делът на данъчните приходи в общите приходи е израз на нереализираната национална програма за финансова децентрализация на местното самоуправление и на непрекъснатото свиване на данъчната основа за общините. Тази нестабилност във фискалната политика, касаеща местните власти, значително затруднява средносрочното и дългосрочно планиране на бюджетните приходи и формирането от общините на финансова политика.

[16]

Таблица 3. Бюджет на община Руен. Приходи

Приходи	2003 г.	2004 г.
Собствени приходи	455280	585987
<u>Данъчни</u>	732691	170710
- данък върху доходите на физическите лица	537890	
- имуществени данъци	194801	170710
<u>Неданъчни приходи</u>	260479	415277
- приходи и доходи от собственост	53723	58428
- други неданъчни приходи	163365	326198
- приходи от продажба на държавно и общинско имущество	43391	30651
Получени субсидии от ЦБ	4007880	5625622
ВСИЧКО ПРИХОДИ	4463160	6211649
Дефицит (излишък)	-835114	471390

Динамиката на приходната част на бюджета демонстрира силната зависимост на общинския бюджет и слаби възможности за провеждане на местна политика от органите на централно ниво. Най-значимо увеличение се наблюдава в размера на субсидията от републиканския бюджет, като нараства и параграф “Данък върху доходите на физическите лица”.

Таблица 4. Бюджет на община Руен. Разходи.

Разходи	2003 г.	2004 г.
Здравеопазване	24929	3557577
Образование	3236406	36226
Социално осигуряване и грижи	155074	216657
Жилищно строителство и БКС	296569	743831
Общинска администрация	1396428	1026007
Отбрана и сигурност	50661	39438
Почивно дело и култура	62460	86212
Физкултура и спорт	11397	11088
Икономически дейности и услуги	64350	23223
ОБЩО РАЗХОДИ	5298274	5740259

Разпределението на разходите по параграфи е обусловено от промените в бюджетната сфера на национално ниво и въвеждането на финансова децентрализация и не е свързано с провеждането на активна политика от страна на общината. Нещо повече, капиталовите разходи, които за 2004г. са 162 000лв. не позволяват провеждането на активна инвестиционна политика. Размера и динамиката на приходите от приватизация за изследвания период показват, че общината не притежава атрактивно от гледна точка на инвеститорите имущество, като същевременно се

наблюдава приключване на приватизационния процес.

Невъзможността на община Руен да води активна инвестиционна политика кореспондира и с невъзможността да осигури съфинансиране на по-значими проекти, чрез които да бъде привлечено грантово финансиране за изпълнение на приоритетни дейности.

Привличането на частни ресурси и изпълнение на проекти чрез публично-частни партньорства е възможна алтернатива, която същевременно ще стимулира икономическата активност в общинската икономика и ще доведе до увеличаване на собствените приходи. Посредством това ще се подобри финансовата независимост на общинското ръководство от централната изпълнителна власт.

*Анализ на силните, слабите страни, възможностите и заплахите
сектор ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ*

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
• Отсъствие на промишлено замърсяване, екологично чиста територия • Новостартирали предприятия в леката промишленост • Наличие на значителни горски площи и горскостопански ресурси • Традиционен опит в земеделието	• Моноструктурна икономика, доминирана от селското стопанство • Раздробеност на земеделските площи и ниска техническа обезпеченост • Наличие на големи площи, засегнати в различна степен от ерозионните процеси • Отдалеченост на общината от икономически, консуматорски и административни центрове • Силна зависимост от републиканския бюджет • Липса на целенасочена политика за привличане на инвестиции и откриване на бизнес възможности
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
• Възможност за развитие на алтернативни форми на земеделие и преработвателна промишленост • Възможности за привличане на външни инвестиции.	• Общ икономически упадък в сектора на тютюнопроизводството • Влошаване качеството на техническата инфраструктура. • Концентрация на икономическите дейности в общинския център. • Липса за перспективно бюджетно планиране на национално ниво.

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА РУЕН

Разбирането, че устойчивото регионално развитие е възможно при равностойно третиране на икономическите, социалните и екологичните аспекти на развитието при постигане на консенсус относно възможните посоки на развитие е в основата на разработването на Общинския план за развитие на община Руен.

Развитието като постигане на икономически растеж, осигуряване на възможности за здравословен и продължителен живот, пълноценен в духовно и културно отношение, в качествена околна среда има определящо значение за дефинирането на приоритетните направления и проектите за реализиране на приоритетите.

Отправни точки за разработване на плана за развитие са принципите на Европейската регионална политика, както и следните права на гражданите [\[17\]](#):

- Устойчиво социално-икономическо развитие, достъп до качествени работни места и лична финансова свобода;
- Достъп до качествено здравеопазване, образование и социални услуги;
- Незамърсена и здравословна околна среда;
- Сигурно и безопасно населено място с качествена и достъпна градска среда;
- Равнопоставеност на членовете на местната общност.

Стратегическата част на Плана е разработена на базата на задълбочена оценка на протичащите процеси и тенденции по отношение на тяхната устойчивост. В основата на този анализ и произтичащите от него приоритети, цели и задачи на развитието стоят представите и очакванията за развитието на общината, дефинирани от ключови актьори на местно ниво. В процеса на подготовка на настоящия планов документ се активизираха експерти и местни лидери, обсъжданията бяха своеобразен общински форум, на който се представяха и обсъждаха различни идеи, виждания и предложения.

ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

Визията като обобщена представа за дългосрочното развитие на общината, синтезира очакванията на местната общност за стандарта на живот и качеството на средата за живеене.

Дискутирането на очакванията на заинтересованите страни в общината изведе следната дългосрочна и стратегическа цел:

Община Руен да се развива и превърне в привлекателно място за живеене и работа, осигуряващо добра жизнена среда, привличаща и задържаща своето население с конкурентноспособна, диверсифицирана местна икономика, подкрепяна от социално отговорна и компетентна местна власт и администрация.

ПРИОРИТЕТИ

Приоритетите в Общинския план за развитие са дефинирани в съответствие с приоритетите заложи в Националната стратегия за регионално развитие (2005-2015г.) и са съобразени с предвижданията на Областната стратегия за развитие на област Бургас (2007-2013г), при отчитане на местната специфика и потенциала за развитие на община Руен.

ПРИОРИТЕТ 1 “СЪЗДАВАНЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНА ОБЩИНСКА ИКОНОМИКА”

Постигането на устойчив икономически растеж, чрез подкрепа за развитието на конкурентноспособна икономика има ключово значение за повишаване качеството на живот на местната общност, а подкрепата за създаване на повече и по-добри работни места е сред ключовите ангажименти на общинската администрация. Особено важно е разбирането за необходимостта от развитието на бизнес, отговорен към околната среда и устойчивото използване на природните и антропогенните ресурси.

Присъединяването на Република България към Европейския съюз през 2007г. поставя пред бизнеса предизвикателството да оперира на единния пазар в нова силно конкурентна пазарна среда. Това налага необходимостта от инвестиции в материални активи, човешки ресурси и технологии.

Изхождайки от разбирането, че общинската администрация и органите на местното самоуправление имат ограничени възможности за директно участие в местната икономика, усилията следва да се концентрират в подкрепа за бизнеса и развитието на публично-частни партньорства. Подкрепата на община Руен за развитието на местната икономика е насочена предимно към секторите с потенциал за растеж, които да генерират допълнителни работни места, като акцентът е поставен върху създаването на предприятия на съвременно технологично ниво.

Доминирането на селскостопанския отрасъл от тютюнопроизводството налага подкрепа за въвеждане на алтернативни култури и пазарно-ориентирани стопанства, както и на клъстърни в животновъдството и хранително-вкусовата промишленост. Създаването на условия за преодоляване на монокултурната зависимост от тютюна и развитие на устойчиво селско стопанство е предизвикателство в развитието на общината.

Основните направления в сферата на икономическата политика са изграждане на бизнесинфраструктура, насърчаване на местния бизнес, привличане на инвестиции и развитие на партньорства за усвояване на финансовите инструменти на ЕС, предназначени за бизнеса.

Подкрепата на администрацията за развитието на бизнеса следва да се реализира като информационно-консултантски услуги в областта на експортните операции и съвместен маркетинг, изграждане и поддържане на бази от данни, подкрепа за набиране и развитие на човешките ресурси.

В периода след 2007г. по линия на структурните фондове на ЕС българските предприемачи ще имат достъп до значителни финансови ресурси. Ролята на общинската администрация като ключова институция на местно ниво ангажирана в усвояването на средства от различни финансови инструменти и насърчаващи предприемачеството програми, насочени в подкрепа за бизнеса следва да намери изява в развитие на партньорства за подготовка и управление на проекти за повишаване на конкурентноспособността, както на ниво отделна компания, така и на ниво отрасъл.

Развитието на бизнесинфраструктура изисква реализацията на значителни инвестиции и има ключово значение за повишаване на атрактивността на общината пред потенциалните инвеститори и стимулиране на инвестиционната активност. Инвестициите в инфраструктура следва да се извършват синхронизирано с маркетингови инициативи за привличане на външен бизнес и насърчаване на бизнесконтактите. Координираният инвестиционен маркетинг е важен инструмент за повишаване конкурентноспособността на местната и регионалната икономика, като усилията на общинската администрация следва да са насочени към работа в мрежи с други общини на регионален принцип и органите на изпълнителната власт, ангажирани с икономическо развитие.

Цел 1.1. “Подкрепа за развитие на малки и средни предприятия в областта на селското стопанство и преработвателната промишленост”
Мярка “Насърчаване развитието на клъстери и бизнес мрежи”
Насърчаване създаването на клъстери и подизпълнителски вериги
Създаване на земеделски кооперации със общинско участие
Изработване на проекти за уедряване на земята
Организиране на обучение за селскостопански производители
Съдействие при сертификация на селскостопански производители
Разяснителни кампании и общински мерки за подпомагане на промени в структурата на отглеждана земеделска продукция
Цел 1.2. “Насърчаване прилагането на технологии, въвеждане на алтернативни култури в селското стопанство”
Мярка “Развитие на професионалните умения на земеделските производители”
Пилотен проект за отглеждане на етерично-маслени култури
Пилотен проект за отглеждане на овощни насаждения
Пилотен проект за зелечукопроизводство
Пилотен проект за отглеждане на алтернативни култури: лечебни растения, ягодоплодни, бадеми, орехи
Мултипликация на пилотни проекти за алтернативно земеделие
Мярка “Информационни и консултантски услуги за селскостопанските производители”
Организиране на обучение за селскостопански производители

Съдействие при сертификация на селскостопански производители
Изграждане на информационно звено за обслужване и подпомагане на селскостопанските производители
Цел 1.3. “Изграждане на инфраструктура, подобряваща условията за развитие на бизнеса”
Мярка “Възстановяване на съществуващи и изграждане на нови хидромелиоративни съоръжения”
Рехабилитация на хидромелиоративна мрежа
Изграждане на напоителни канали и съоръжения
Цел 1.4. “Подкрепа за развитие на бизнеса и привличане на външни инвестиции”
Мярка “Създаване на партньорства с бизнеса при усвояването на различни финансови инструменти”
Осъвременяване на кадастрални планове и актуализация на общинските имоти, подходящи за насърчаване на бизнеса
Създаване на звено за информационно обслужване и подпомагане на бизнеса
Обучение за предприемачи и стартиращ бизнес
Създаване на браншова организация на тютюнопроизводителите и земеделските производители
Съвместно разработване на проекти за заетост
Намаляване на административните бариери пред МСП
Мярка “Инвестиционен маркетинг и икономическо развитие”
Разработване на стратегия за икономическо развитие
Участие в инвестиционни форуми
Създаване на рекламни материали за общината
Провеждане на маркетингова кампания насочена към инвеститори
Участие в регионални, национални и международни мрежи на общини
Разнообразяване към неземеделски дейности
Мярка „Насърчаване на туристическите дейности”
Изграждане и обновяване на туристическа инфраструктура, съоръжения или атракции за посетителите
Посетителски центрове за представяне и експониране на местното природно и културно наследство
Малки по размер центрове за изкуство и занаяти

Центрове за временни изложения с туристическа цел   Съоръжения и места за спорт и отдих   Туристически и колоездачни пътеки   Мярка „Разработване и маркетинг на туристически продукти   Разработване на туристическа маркетингова стратегия   Изграждане на електронни с-ми на местно ниво за резервации

ПРИОРИТЕТ 2 “РАЗВИТИЕ НА БАЗОВАТА ИНФРАСТРУКТУРА”

Инвестициите в местната инфраструктура са основен фактор за постигане конкурентноспособност на общинската икономика, осигуряване качество на живот, за повишаване мобилността на населението и навлизане на информационните и комуникационни технологии. развитието на инфраструктурата е важно условие за стимулиране на стопанската активност на бизнеса, навлизането на външни инвестиции и подобряването на условията за живот на местната общност. Същевременно важен аспект на развитието на базисната инфраструктура е опазването и възстановяването на околната среда като ключов елемент на устойчивото развитие и важна характеристика на стандарта на живот.

Основните проблеми, изведени в анализа на силните и слабите страни, възможностите и заплахите са свързани с ниската степен на изграденост или лошо качество на местна транспортна, екологична и социална инфраструктура и липсата на финансови ресурси за нейната поддръжка и обновяване.

Ангажиментите на Община Руен са свързани с поддържането на общинската транспортна инфраструктура, уличната мрежа, водоснабдителна и канализационна инфраструктура, подобряване управлението на отпадъците, повишаване на енергийната ефективност и намаляване на публичните разходи за енергия. Осигуряване на финансови ресурси за развитието на техническата инфраструктура е сериозно предизвикателство пред администрацията, предвид на нейната значимост за интегрираното социално-икономическо развитие на общината.

Основните усилия ще са насочени към подобряване характеристиките на пътната мрежа, осигуряване на достъп до населените места, осигуряване на достатъчно количество и качество вода, поддържане на стандартите за качество на атмосфера, почви, повърхностни и подземни води, опазване на биологичното разнообразие и интегриране на екологичната политика с политиката за насърчаване на местната икономика. Сериозно предизвикателство на местно ниво е изграждането на административен капацитет за практическо прилагане на европейското законодателство.

Реализацията на проекти за енергийна ефективност и насърчаване използването на възобновяеми енергийни източници от една страна е средство за повишаване на конкурентноспособността и намаляване на енергопотреблението и от друга страна допринася за опазването на околната среда и устойчивото потребление на ресурсите.

Цел. 2.1. “Развитие на пътна инфраструктура”
Мярка ”Подобряване на общинската пътна мрежа”
Реконструкция на път IV-70187 /Преображенци - Просеник/ - Разбойна от разклона до с. Разбойна
Ремонт на път IV-90624 Просеник - Мрежичко от км. 19 до км. 32
Изграждане на пешеходен мост в с. Череша

Реконструкция на път IV-70169 и път IV-171 разклон Ясеново - Речица - Снежа - Заимчево

Ремонт на път IV-70184 Вресово - Зайчар

Ремонт на път IV-70181 Руен - Добра поляна - Каменяк

Ремонт на път IV-73037 Череша-Скалак

Реконструкция на местен път Люляково - манастир "Св. Йоаким и Анна"

Ремонт на път IV-70179 /Айтос - Руен/ - Ябълчево

Изграждане на общинска пътна мрежа, свързваща малки населени места

Проектиране и подготовка на техническа документация за развитие на пътна инфраструктура

Основен ремонт на IV-90624 от км.14+800 до км.17+000 Страцин-Просеник

Мярка "Ремонт и изграждане на улична мрежа в населените места"

Ремонт на улична мрежа в с. Руен

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Люляково

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Трънак

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с.Добромир

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Просеник

Реконструкция и изграждане на улична мрежа с прилежащата към нея инфраструктура и тротоари в с. Планиница

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Зайчар

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Ябълчево

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Ръжица

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Снягово

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Билка

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Череша

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Дъскотна

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Дропла

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Добра Поляна

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Ясеново

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Каменяк

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Каравелово

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Листец

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Мрежичко

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Подгорец

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Преображенци

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Припек

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Разбойна

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Речица

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Рожден

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Родина

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Рупча

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Сини Рид

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Шиварово

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Скалак

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Снежа

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Соколец

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Средна Махала

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Струя

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Топчийско

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Вишна

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Вресово

Ремонт и изграждане на улична мрежа в с. Заимчево

Рехабилитация на площад с. Руен

Изграждане, реконструкция и рехабилитация на осветление в населените места на община Руен

Разработка на интегрирани планове за обновяване на населените места

Възтановяване на обществени зелени площи-паркове, градини, детски площадки

Реконструкция и обновяване на обществени сгради с историческо, религиозно и културно значение

Мярка “Изграждане на нови и поддържане на съществуващи горски и селскостопански пътища ”

Изграждане на нови горски и селскостопански пътища в община Руен

Поддържане на съществуващи горски и селскостопански пътища в община Руен

Цел 2.2. “Подобряване на водоснабдителна и канализационна мрежа”

Мярка “Изграждане и реконструкция на водоснабдителната инфраструктура”

Водоснабдяване на селата Подгорец, Припек и Мрежичко от деривация „Камчия”

Ремонт и доизграждане на водопроводна мрежа в с. Череша

Ремонт и доизграждане на водопроводна мрежа в с. Руен

Ремонт и доизграждане на водопроводна мрежа в с. Люляково

Ремонт и доизграждане на водопроводна мрежа в с. Грънак

Ремонт и доизграждане на водопроводна мрежа в с. Просеник

Ремонт и доизграждане на водопроводна мрежа в малки населени места от общината

Изграждане на водопроводна мрежа в малки населени места от общината

Проектиране и подготовка на техническа документация за водоснабдителни съоръжения

Мярка “Изграждане и реконструкция на канализационната мрежа”

Изграждане на канализация в с. Руен

Изграждане на канализационна мрежа и ПСОВ в с. Струя

Изграждане на канализационна мрежа и ПСОВ в с. Добромир

Изграждане на канализационна мрежа в с. Планиница

Изграждане на канализационна мрежа в с. Ръжица

Изграждане на канализационна мрежа в с. Просеник

Изграждане на канализационна мрежа в с. Люляково

Изграждане на канализационна мрежа в с. Билка

Изграждане на канализационна мрежа в с. Череша

Изграждане на канализационна мрежа в с. Дъскотна

Изграждане на канализационна мрежа в с. Дропла

Изграждане на канализационна мрежа в с. Добра Поляна

Изграждане на канализационна мрежа в с. Ябълчево

Изграждане на канализационна мрежа в с. Ясеново

Изграждане на канализационна мрежа в с. Каменяк

Изграждане на канализационна мрежа в с. Каравелово

Изграждане на канализационна мрежа в с. Листец

Изграждане на канализационна мрежа в с. Мрежичко

Изграждане на канализационна мрежа в с. Подгорец

Изграждане на канализационна мрежа в с. Преображенци

Изграждане на канализационна мрежа в с. Припек

Изграждане на канализационна мрежа в с. Разбойна

Изграждане на канализационна мрежа в с. Речица

Изграждане на канализационна мрежа в с. Рожден

Изграждане на канализационна мрежа в с. Родина

Изграждане на канализационна мрежа в с. Сини Рид

Изграждане на канализационна мрежа в с. Шиварево

Изграждане на канализационна мрежа в с. Скалак

Изграждане на канализационна мрежа в с. Снежа

Изграждане на канализационна мрежа в с. Снягово

Изграждане на канализационна мрежа в с. Соколец

Изграждане на канализационна мрежа в с. Средна Махала

Изграждане на канализационна мрежа в с. Грънак

Изграждане на канализационна мрежа в с. Топчийско

Изграждане на канализационна мрежа в с. Вишна

Изграждане на канализационна мрежа в с. Вресово

Изграждане на канализационна мрежа в с. Зайчар

Изграждане на канализационна мрежа в с. Заимчево

Изграждане на канализационна мрежа и ПСОВ в с. Билка

Изграждане на канализационна мрежа в малки населени места
Проектиране и подготовка на техническа документация за канализационни съоръжения
Мярка “Изграждане на пречиствателни съоръжения за питейни и отпадъчни води”
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Руен
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Люляково
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Планиница
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Трънак
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Билка
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Череша
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Дъскотна
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Добромир
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Дропла
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Добра Поляна
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Ябълчево
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Ясеново
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Каменяк
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Каравелово
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Листец
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Мрежичко
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Подгорец
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Преображенци
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Припек
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Просеник
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Ръжица
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Разбойна
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Речица
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Рожден
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Рудина

Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Синирид
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Шиварово
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Скалак
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Снежа
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Снягово
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Соколец
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Средна Махала
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Струя
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Топчийско
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Вишна
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Вресово
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Зайчар
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в с. Заимчево
Изграждане на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в малки населени места
Проектиране и подготовка на техническа документация за пречиствателни съоръжения
Цел 2.3. “Изграждане и развитие на екологична инфраструктура”
Мярка “Управление на твърдите битови отпадъци, отстраняване на стари замърсявания и рекултивация”
Изграждане на претоварна станция за твърди битови отпадъци с. Руен
Разширяване обхвата на системата за сметосъбиране в общината
Отстраняване на нерегламентирани сметища и рекултивация на засегнатите терени в с. Руен
Отстраняване на нерегламентирани сметища и рекултивация на засегнатите терени в села с население над 1000 души
Отстраняване на нерегламентирани сметища и рекултивация на засегнатите терени в селища с население под 1000 души
Въвеждане на с-ма закомпостиране 300-750л.
Повишаване на екокултурата на населението
Мярка “Укрепване на речните брегове и борба с ерозията”

Биологично укрепване на бреговата ивица на река Луда Камчия
Биологично укрепване на бреговата ивица на река Хаджийска
Изграждане на подпорна стена, мост, бараж и корекции на дере с. Речица
Облагородяване на терени в близост до язовири и местни водоеми
Залесяване на ерозирали терени
Мярка “Подобряване на енергийната ефективност”
Ремонт на отоплителната инсталация в сградата на общинска администрация с. Руен
Санитаране на СОУ „Елин Пелин”, с. Руен
Санитаране на СОУ „Отец Паисий”, с. Люляково
Санитаране на ОУ с. Трънак
Санитаране на ОУ с. Ръжица
Санитаране на ОУ с. Зайчар
Санитаране на ОУ с. Планиница
Санитаране на учебни заведения в общината
Реконструкция и модернизирание на училищното осветление в населените места на община Руен
Проектиране и подготовка на техническа документация за проекти за енергийна ефективност
Мярка “Използване на възобновяеми енергийни източници”
Инсталиране на слънчеви колектори на публични сгради
Цел 2.4. “Изграждане и реконструкция на социална инфраструктура”
Мярка “Благоустрояване на обществени терени и сгради”
Ремонт на сграда на общинска администрация с. Руен
Ремонт сграда на Дирекция „Социално подпомагане”
Благоустрояване на обществени терени в с. Руен
Благоустрояване на обществени терени в селища с население над 1000 души
Благоустрояване на обществени терени в малки населени места
Изграждане на дневен център за хора с увреждания
Мярка “Подобряване на образователна, здравна и културна инфраструктура”
Основен ремонт на ОУ, с. Трънак
Основен ремонт на ОУ, с. Сини Рид
Основен ремонт на ОУ, с. Речица

Основен ремонт на ОУ, с. Дъскотна
Основен ремонт на СОУ, с. Руен
Основен ремонт на СОУ, с. Люляково
Основен ремонт на ОУ, с. Топчийско
Основен ремонт на читалище в с. Просеник, Трънак, Разбойна, Добра Поляна, Средна махала
Подобряване на спортните съоръжения в училищата
Ремонтни работи в читалищата на територията на общината
Изграждане на II-етаж на ЦДГ с.Руен
Изграждане на пристройки към административната сграда на общината
Ремонт на културен дом с. Руен
Ремонт и реконструкция на сградата на община Руен
Мярка “Оптимизиране на общинската образователна мрежа и подобряване на материалното осигуряване за образованието”
Доставка на оборудване и осъвременяване на материално-техническата база в СОУ “Елин Пелин”, с. Руен и СОУ „Отец Паисий”, с. Люляково
Доставка на оборудване и осъвременяване на материално-техническата база в учебни заведения в общината

ПРИОРИТЕТ 3 “РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ”

Проведеният анализ на текущото състояние, тенденциите и перспективите за развитие на местния пазар на труда и предоставянето на социални услуги дава възможност да се изведат някои основни предизвикателства, които ще определят в средносрочен план развитието на социалната политика, политиката по заетостта и политиката за развитие на човешките ресурси.

Местният трудов пазар се характеризира с високи нива на безработица, с наличие на неравнопоставени групи на пазара на труда; наличие на нерегламентирана сезонна заетост и ограничено търсене на труд, неадекватно образователно-квалификационно ниво на свободните човешки ресурси спрямо потребностите на работодателите и слаба професионална адаптивност на заетите при въвеждането на нови технологии.

Основните предизвикателства на пазара на труда са свързани с намаляване несъответствието между образователното равнище и професионалните умения и квалификация на заетите, които се търсят на пазара на труда, с акцент за възрастните работници, младежите до 29г. И лицата с ниско образование и квалификация.

Провеждането на активни мерки на местния трудов пазар е свързано с националната политика в сектора, но общинска администрация има възможност за провеждане на образователна политика, чрез подкрепа на бизнеса за създаване на нови работни места и подобряване на квалификацията на заетите, подкрепа за гражданския сектор, образователните институции в техните инициативи за професионална квалификация и преквалификация на всички групи от населението.

Основните предизвикателства в областта на социалните услуги са свързани с развитието на инфраструктурата, създаване на публично-частни партньорства, както и подкрепата за предоставяне на услуги от неправителствения сектор.

Цел 3.1. “Адаптиране на образователните услуги съобразно потребностите на пазара на труда”

Мярка “Развитие на професионалното обучение”

Обучителни програми за ранно професионално образование

Обучение на хора в неравностойно положение за придобиване на основни професионални умения

Модулно професионално обучение

Професионално обучение за възрастни

Професионално обучение за дълготрайно безработни

Повишаване адаптивността на работната сила

Мярка “Чуждоезиково обучение”

Обучителни програми за ранно чуждоезиково образование

Модулно чуждоезиково обучение

Чуждоезиково обучение за възрастни

Мярка “Подобряване на достъпа до информационни технологии и повишаване на компютърните умения на учащите”

Компютърно обучение за деца и младежи

Осигуряване на интернет достъп за читалища и културни институции от общината

Изграждане на общински образователно-информационен портал

Цел 3.2. “Превенция на ранното напускане на образователната система и насърчаване ученето през целия живот”

Мярка “Обучения за придобиване на базови професионални умения за лицата напуснали образователната система”

Изграждане на център за професионално обучение

Квалификация и преквалификация на селскостопански производители

Мярка “Подобряване на достъпа до образование за деца в неравностойно положение”

Изграждане на Центрове за обществена информация и информация за Европейския съюз в Читалищната мрежа

Цел 3.3. “Подобряване на социални и здравните услуги”

Мярка “Укрепване на капацитета за предоставяне на здравни и социални услуги”

Програма за привличане на здравни специалисти в малки населени места

Мярка “Информационни кампании за превенция на социално значими заболявания”

Профилактични прегледи сред рискови обществени групи
Здравно-информационно обслужване на населението чрез семинари и открити дискусии
Мярка “Насърчаване на публично-частното партньорство за предоставяне на социални и обществени услуги”
Създаване на хоспис
Мярка “Развитие на младежки дейности и спорт”
Стимулиране създаването на младежки клубове за спорт
Образование чрез спорт в училищната мрежа
Ремонт на спортна база с. Руен
Ремонт на спортна база с. Просеник
Стадион с. Вресово
Стадион с. Добромир
Стадион с Люляково
Цел 3.4. “Опазване на местното природно и културно наследство”
Мярка “Развитие на местни културни инициативи”
Разработване на етнографски фолклорен календар
Организиране на фолклорен фестивал
Създаване на музейна експозиция за местния фолклор
Самодейност сред младите – танци, песни и традиции
Честване на 9 Май – Деня на Европа
Честване на деня на общината
Обновяване на сградата на читалище с. Вресово
Обновяване на сградата на читалище с. Добра поляна
Обновяване кино салон с. Дъскотна
Цел 3.5. “Социална интеграция на лица и групи в неравнопоставено положение”
Мярка “Подобряване на достъпа до публични услуги и възможности за професионална реализация”
Подкрепа за осигуряване на достъп и обучение за лица в неравностойно положение
Мярка “Прилагане на активна политика на пазара на труда”
Мярка „Подобряване условията на живот на ромското население в селата Руен, Ябълчево, Вресово, Ръжица и Посеник”
Обучение за възрастни над 40 години и представители на етнически малцинствени групи
Цел 3.6. “Подобряване взаимодействието между местните и централните органи на властта , гражданските групи и НПО организациите за противодействие на

противообществени дейности, природни бедствия, аварии и катастрофи”
Мярка “ Работа с младите хора”
Подобряване на работата с малолетни и непълнолетни лица, носители на противообществени прояви
Превантивна дейност сред младежите срещу разпространение и употреба на наркотици, хулиганство и детска престъпност
Мярка „Административен капацитет”
Прозрачна и почтена общинска администрация
Администрацията – партниор на бизнеса
Мярка „Качествено административно обслужване и развитие на електронното управление
Подобряването на обслужването за гражданите и бизнеса в това число чрез развитие на електронното управление
Мярка “Наблюдение, защита и отстраняване на последствията от природни бедствия, аварии и катастрофи”
Подготовка на аварийни и спасителни групи в случай на природни бедствия, аварии и катастрофи

ПРИОРИТЕТ 4 “РАЗВИТИЕ НА ЕКСПЕРТНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОБЩИНА РУЕН”

Главното предизвикателство пред администрацията след 2007г. е нарастващата роля и ангажименти на местните власти в процеса на прилагане на законодателството на Европейската общност, планиране и програмиране, управление на финансовите ресурси и участие в интеграционните процеси. Като ключова институция на местно ниво в процеса на планиране и усвояване на средствата от Структурните фондове и Кохезионния фонд Общинската администрация следва да развива капацитет в тази област, като същевременно се ангажира със споделяне на експертиза с местния неправителствен сектор. Натрупаните в предприєдинителния период познания за финансовите инструменти няма да бъдат достатъчни за успешното усвояване на ресурси от Структурните и Кохезионния фонд. От изключителна важност за успешното усвояване на ресурсите е изграждането и съхраняването на административни структури и експерти, създаването на местни и участието в регионални партньорства, които имат принос за подготовката и управлението на проекти.

Усилията за подобряване качеството на публичните услуги следва да се насочат към изграждането на дружелюбна администрация, намаляване на бюрокрацията и стимулиране на прозрачността в управлението и предоставянето на услуги. Ключовите интервенции са обучение на персонала и подобряване на материално-техническата база, делегиране на публични услуги на частния и неправителствения сектор и сертификация на общината по управление на качеството. Делегирането на публични услуги е свързано с подкрепа за изграждане на капацитет и подобряване на взаимодействието с частния и неправителствения сектор. Сертификацията на общината по управление на качеството въвежда основните правила необходими за една европейска администрация. Реализацията на този процес осигурява необходимия ред, система, отговорности, прозрачност на работата на администрацията в интерес и полза на гражданите на общината.

Развитието на административния капацитет в Община Руен е свързано с целенасочено

обучение и специализация на служителите, повишаване на езиковите и компютърните им умения, както и обогатяване на практическия опит чрез участие в експертни мрежи за сътрудничество на национално и регионално ниво.

Цел 4.1. “Подобряване качеството на предоставяните публични услуги и укрепване на административния капацитет на общинско ниво”
Мярка “Развитие на публичните услуги и достъпа до тях”
Осигуряване на достъп до информация
Сертификация на общинска администрация по управление на качеството
Мярка “Обучение на общински служители и укрепване на капацитета на общинска администрация за управление на Структурните фондове”
Обучение по управление на проекти
Подготовка на проекти по линия на Структурните фондове на ЕС
Местно икономическо развитие
Стимулиране на заетост чрез инструменти на местната власт
Обучение за придобиване и доусъвършенстване на компютърна грамотност и езикови умения на общинската администрация
Мярка “Повишаване информираността на местната общност и подобряване участието на гражданите и неправителствения сектор в управлението на общината”
Обучение за местни партньори и нестопански организации
Информационни дейности за популяризиране на публично-частното партньорство
Цел 4.2. “Участие в партньорски мрежи”
Мярка “Участие в регионални и национални мрежи”
Изграждане на партньорства и побратимяване с други общини
Културен обмен със побратимени общини

ПРИОРИТЕТ 5 „РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНТНОСПОСОБНО ЗЕМЕДЕЛИЕ ОСНОВАНО НА ПРИНЦИПИТЕ ЗА УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ НА ЗЕМИТЕ”

1. Политиката за опазване на околната среда, устойчивото използване на природните ресурси е сред основните стратегически приоритети на общината. Това създава добри предпоставки за разгръщане на конкретни мерки, свързани с устойчивото управление на земите.
2. ОПР предлага подробен анализ на състоянието и качеството на околната среда в общината.
3. ОПР предлага и много подробен анализ на земите и почвите на територията на общината, като очертава основните проблеми и тенденции, които съществуват по отношение на замърсяването и деградацията на почвата.

4. В рамките на анализа се констатира, че налице са тенденции към ерозия на земята, киселяване, засоляване на почвата; това не е отразено чрез мерки за противодействие в рамките на мерките в програмата за реализация. Има ли предвидени подобни мерки в Общинската програма за опазване на околната среда?
5. Добавянето на **отделен (нов) приоритет, който е свързан с развитието на устойчиво земеделие. С оглед на резултатите и изводите в анализа, земеделието е представено като основен отрасъл на икономиката със силен потенциал за развитие. От тази гледна точка този приоритет следва да бъде изведен сред основните в стратегическата част на ОПР. В случай, че общината се съгласи с това предложение, следва да се коригира и цялостната структура на Индикативната финансова таблица, да се изведе отделен приоритет „Земеделие” и към него да се „пренесат” всички мерки, които ще се прилагат в тази област.**
6. В рамките на Финансовата индикативна таблица за реализация на ОПР: до известна степен в рамките на Приоритет 5, цел 2 е поставен акцент върху развитие на земеделието, както и конкретна мярка за прилагане на информационни политики и консултиране със земеделските стопани. Освен това в тази цел се предлагат и конкретни действия за създаване на пилотни инициативи – семейни ферми, преминаващи към биологично земеделие.
7. Индикативната таблица предвижда и конкретни ресурси за реализацията и постигане на целите на Общинската програма за околна среда, в рамките на която ще намерят отражение голяма част от приоритетите, свързани с управление на отпадъците, водите, биологичното разнообразие.

5.1. Създаване условия за устойчиво управление на земите
Мярка: Изграждане на съоръжения за съхранение на оборски тор в малки животновъдни стопанства и в селищата на общината;
Мярка: Организиране на информационни кампании, обучения и инициативи, повишаващи разбирането сред земеделските производители, относно принципите на устойчиво управление на земите и прилагането на Добрите земеделски практики;
Мярка: Създаване на условия и механизми на местно ниво за намаляване на площите от пустеещи земи;
Мярка: Създаване на условия за ефективно използване на възможностите за напояване, на базата на разработен ефективен поливен режим, в зависимост от начина на напояване и вида на земеделската земя;
Мярка: Подобряване на напоителната система на територията на общината;
Мярка: Създаване и регулиране на режим за оптимална плътност на пашуващите домашни животни.

ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ ПРИ ОБСЪЖДАНЕ, СЪГЛАСУВАНЕ И РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА РУЕН

Планът за развитие на община Руен е подготвен от екип експерти, които са работили в тясно сътрудничество с кмета на общината и неговия екип.

Общинската администрация на Община Руен предвижда тясно сътрудничество с формациите на гражданското общество, със социалните и икономически партньори. Управленският екип на местната власт избира пътя на съгласуване и обогатяване с мненията и предложенията на гражданите на вече създаден проект за Общински план за развитие. По такъв начин поема отговорността за стратегическата насоченост на Плана във връзка с управленската си програма, но я съгласува и подчинява на вижданията и партньорството с гражданското общество.

Проектът за План за развитие се представя на обществено обсъждане, преди да бъде одобрен от Общински съвет за развитие. По такъв начин пред местният парламент се представя един завършен проект и мнението на обществеността за него, което е основа за конструктивни обсъждания и решения.

Общественото обсъждане на Проекта за План за развитие се провежда чрез следните инструменти:

- Представяне на Основните приоритети и цели на плана в местните медии;
- Обсъждане на целите, приоритетите, мерките и конкретните проекти на срещи, организирани от общинската управа ;
- Организиране на събирането на предложения на гражданите чрез поставяне на кутии за предложения в сградата на общината, читалището и други обществени места – кина, средно училище, видео клубове и др.;
- Създаване на временна комисия за събиране и обобщаване на предложенията след изтичането на срока за тяхното представяне;
- Провеждане на среща на кметската управа с гражданите по повод подготовката на Проекта за общински план за развитие в местния парламент.

Като следваща стъпка се дефинира осъществяването на граждански контрол на реализацията на Плана. Публичните отчети и обсъждания на постигнатите резултати са основни инструменти на гражданския контрол върху изпълнението.

ПАРТНЬОРСТВО

Основни партньори на Местната власт в процеса на подготовка, съгласуване и контрол на Плана за развитие са социалните и икономически партньори на територията на общината. Това са представители на организации на работодателите, професионалните съюзи, НПО други най-значими организации в просветната, научните, културната, здравната и др. области .

Участието на партньорите на всички нива на подготовка, съгласуване и обсъждане, контрол на изпълнението, гарантира прозрачност, компетентност, ефективност и реалистичност на Плана за развитие. Чрез тях той се обогатява така както с друга гледна точка, освен тази на местната власт, така и с инструментите на гражданското общество, които се основават на прякото участие на гражданите и техните организации в управлението и процеса на взимане на решения.

Местният частен бизнес играе все по-голяма роля в развитието на местните общности, поради своя нарастващ стабилитет, все по-вечето наемна работна ръка, ангажирана в частни компании и възможностите за развитие на малкия бизнес. Развитието на Общината е невъзможно без участието на частната инициатива – като партньор, като коректив, като инвеститор и като генератор на нови инициативи за развитие.

Публично частното партньорство, което присъства като основен компонент в стратегическата част на Плана и се конкретизира в проекти в индикативната финансова таблица има своето място и в процесите на съгласуване, контрол и оценка на резултатите от реализацията на етапите от Плана за развитие.

ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ НА ПРОЦЕСА НА ПОДГОТОВКА,

ОБСЪЖДАНЕ, СЪГЛАСУВАНЕ И КОНТРОЛ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Основните източници за информационно осигуряване на подготовката на плана са:

- Официални статистически издания на НСИ;
- Националната стратегия за регионално развитие 2005 г.
- Секторни стратегии за развитие
- Оперативни програми;
- Работна статистика, работни документи и бележки, притежание на експертите, изготвили Плана;
- Статистически данни предоставени от Община Руен
- Данни от лични стопанства, от запитвания или интервюиране на работници и работодатели;
- Предишни разработки и студии за регионалната социално-икономическа среда, или за групи от отделни фактори;
- Предишни осъществени планове и проекти на областно, или местно ниво, друга информация достъпна за работните групи

Всички данни, постъпили от различни източници са съгласувани с местната администрация и коригирани в зависимост от последната актуална и меродавна информация, достъпна чрез посочените източници към момента на предаване на Плана за обсъждане.

Обсъждането и съгласуването на Плана за развитие със социалните и икономическите партньори и в Общински съвет се обезпечава информационно чрез предоставяне на цялата, достъпна за екипа подготвил плана информация, както и допълнителна информация от предишни дискусии и обсъждания в Общинския съвет, протоколи от срещи на местната власт с представители на местния бизнес, годишни отчети на неправителствени организации на територията на общината, публикации в местната и регионална преса, вече публикувани планове за развитие на съседни и близки общини, текущата общинска стратегия за развитие и по възможност информация за Плана за развитие на плановия район. Тази допълнителна информация дава възможност на членовете на общинския съвет и на социалните и икономически партньори, както да се ориентират в процеса и нивата на планирането според изискванията на Европейския съюз, така и дискутират, виждайки мястото на общината в контекста на областта, района за планиране и като част от националните приоритети и транс-европейски регионални политики.

МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

След приемането на Плана за развитие от Общински съвет, кметът на общината назначава Постоянна работна група в Общинска администрация, която да разработи Индикатори за оценка на реализацията на Плана за развитие, по които ще извършва оценка на ефективността му всяка година. Примерният списък на индикатори е както следва:

- Километри ремонтирани пътища
- Увеличаване на дължината на ВиК инфраструктура в населените места Увеличаване на дължината на ВиК инфраструктура извън населените места
- Повишаване качеството на пътната мрежа
- Увеличаване на броя километри в общинската пътна мрежа
- Подобряване на показателите за оценка на екологичното състояние на общината
- Повишаване на броя постоянно заети на територията на общината
- Брой закрити и новооткрити малки и средни предприятия на територията на общината
Повишаване на активността на пазара на земята/ терени на територията на общината

- Процентно увеличаване на инвестициите на територията на общината
- Брой санирани сгради
- Подобряване показателите за енергийна ефективност
- Брой партньорски проекти по линия на Европейския съюз на училищата в общината
- *Брой сключени договори с тур-операторски фирми за представяне на местен туристически продукт*
- Брой участници в етнографски фестивали и празници
- Увеличаване на броя посещения в библиотеките и брой предлагани от тях услуги
- Брой масови спортни мероприятия годишно
- Брой обучителни курсове и брой обхванати в тях граждани на общината над 40 години
- Процент от завършилите курсове за преквалификация и професионално обучение - ангажирани в местни компании

Постоянната работна група изпълнява следните задачи:

- разглежда и утвърждава индикаторите за наблюдение на изпълнението на плана;
- периодично извършва преглед на постигнатия напредък по отношение на целите
- анализира резултатите от изпълнението на мерките и степента на постигане на целите;
- разглежда резултатите от междинната оценка;
- разглежда предложения за преразпределение на средствата по мерките;
- предлага промени, свързани с постигането на целите на плана.

Кметът изисква регулярни отчети от работната група извършваща надзора и оценката за осъществяване на плана. В отчетите се оценява прогреса при реализацията на задачите и мерките, обсъжда се изпълнението на посочените показатели на реализацията (посочва се дали задачата/мярката е осъществена или не; ако е реализирана - какъв е прогресът, а ако не - причината за неизпълнението или закъснението).

Заключителната оценка се извършва след изтичане на плановия период и включва:

- оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси при изпълнение на плана и оценка на общото въздействие;
- анализ на положителните и отрицателните фактори при изпълнението на програмата;
- оценка на степента на постигане на целите и на устойчивостта на резултатите;
- изводи и препоръки относно прилагането на политиката за регионално развитие.

По резултатите от заключителната оценка и анализа на социално-икономическите фактори се изготвя нов план за следващия период на планиране.

Оценката за осъществяването на плана ще се проведе на две нива - вътрешна и външна оценка.

Вътрешната оценка ще се извърши от Работната група към Общинска администрация, която е координирала реализацията на плана и упражнявала надзор по неговото осъществяване.

За външната оценка ще бъде наета независима консултантска компания, която ще направи оценка на реализацията на плана в контекста на развитието на областта, района за планиране и националните приоритети на регионалната политика.

Оценките се възлагат от кмета на общината.

Специфичното за Оценката и Мониторинга на Плана за развитие на Община Руен за периода до 2013 година е, че те ще се провеждат на три етапа във времето:

Първи етап на оценка ще се проведе на базата на мониторинг на периода до края на 2006

година, до когато основните финансови инструменти за осъществяване на Плана са предприсъединителните инструменти на ЕС в комбинация с националния ресурс от Републиканския бюджет, частното партньорство и други целеви източници на финансиране. Оценката на този кратък, но много важен етап от развитието на общината ще определи важни опорни точки и индикатори за мониторинга и оценката

Вторият етап на оценката, който трябва да бъде проведен за периода 2007 – 2009 година, по време на който основните приоритети за развитието на Република България, всички нейни райони и общини ще бъдат подкрепени от Финансовата рамка, договорена между България и ЕС за първите 3 години от ефективното членство на страната в общността. Това е най-рисковият период за реализация на Плана, в който ще се осъществи и прехода от финансиране чрез относително познати инструменти към пълноценно прилагане на Структурните инструменти на ЕС за подкрепа на регионалната политика. Релевантната на общоевропейските тенденции и показателите за реализация на националните приоритети оценка на този етап ще бъде от изключително значение както за следващия етап от реализацията на Плана (до 2013 година), така и за определянето на темпа и ресурсите за регионално развитие в дългосрочен план след 2013 година.

Третият етап на оценка ще бъде фокусиран комплексно, както върху периода 2010-2013 година, така и върху цялостното изпълнение на целите и приоритетите на Плана, ефективността на мерките и постигнатите положителни промени в развитието на Общината.

[Приложение 1. Таблица за финансова реализация към общински план за развитие на община Руен \(2007 -2013\)](#)

[1]

Отчетени са сега действащите цели на Структурните фондове, както и предложенията на Комисията за нови цели през следващия програмен период 2007-2013 г.

[2]

Източник НСИ, Районите, областите и общините в България (електронен документ), София, 2004

[3]

към края на 2002г.

[4]

Към 31.12.2003г. Изчислява се като отношението на сумата от лицата на възраст под 15 г. и над 65 г. към лицата на възраст между 15 и 65 г. Източник: НСИ, Райони за целенасочено въздействие, електронен документ, София, 2005.

[5]

Източник: Програма за развитие на ООН, Индекс на човешкото развитие: Общините в рамките на областта, 2002

[6]

Източник НСИ, Райони за целенасочено въздействие, (електронен документ), София, 2005

[7]

Източник: Програма за развитие на ООН, Национален доклад за развитието на човека, 2003

[8]

Коефициентът на записване се изчислява като отношение на записаните в общообразователните, специалните и професионалните училища (начално, основно и средно образование) ученици и общия брой на населението на възраст между 7 и 18 години.

[9]

Източник: Агенция по заетостта, www.az.government.bg

[10]

Работната сила (икономически активни лица) е съвкупността от заети и безработни лица на възраст 15 и повече години.

[11]

С най-голямо значение за снижаване равнището на безработицата е Национална програма “От социални помощи към осигуряване на заетост” на Министерство на труда и социалната политика.

[12]

Източник: Изследване на пазара на труда по подготвителен проект по ФАР ИСС “Насърчаване на младежката заетост”, София, 2003

[13]

Източник: ПРООН, България 2003, Национален доклад за човешкото развитие

[14]

Източник: НСИ, “Районите, областите и общините в България 2003”

[15]

Източник: НСИ, Преброяване на населението, земеделските стопанства и жилищния фонд, 2001

[16]

Разликите между сбора на съставните позиции и общата сума се дължат на невключването на отделни параграфи в бюджетната таблица

[17]

Адаптирано по Европейска декларация за правата на жителите на населените места.